

Vogelvrienden Krimpen a/d IJssel

Onze Vogels

NUMMER 5 | MEI | 2022

Nederlandse Bond
van Vogelliefhebbers

Fauna fonteinen. Het perfecte Vaderdag kado

- 1 Bevestiging mogelijk aan binnen- EN buitenzijde kooi
- 2 Voorzien van schroefdraad
- 3 Voetje is ook als voederbakje te gebruiken

- ✓ Gemaakt in Nederland
- ✓ Herkenbaar aan het vogelkopje
- ✓ Gemaakt van zachter kunststof = minder kans op scheuren

Fauna favoriet!

Fauna is gespecialiseerd in benodigdheden voor vogels, vogelkweek en volières. Binnen de vogelwereld is Fauna dan ook een gevestigde naam die staat voor goede en kwalitatief hoogwaardige producten.

Kijk op onze website voor het complete assortiment en vraag ernaar bij uw groothandel/winkelier.

www.faunabirdproducts.com

INFO@VOLIEREBOUWSAMAN.NL | WWW.VOLIEREBOUWSAMAN.NL

Vogelliefhebbers in Nederland Goed nieuws over 'DE VOGELWERELD' A.O.B.

Steeds meer Nederlandse liefhebbers willen een abonnement op het tijdschrift 'De Vogelwereld' van A.O.B. Speciaal voor die mensen heeft het bestuur een speciale regeling uitgewerkt. Nederlandse liefhebbers kunnen voortaan door slechts 37 euro te storten op het rekeningnummer BE05 7390 1147 2875 – BIC GEBA BE BB een jaar lang ons tijdschrift ontvangen.

Gelieve naam en volledig adres te vermelden bij de betaling.

'De Vogelwereld' verschijnt 11x per jaar.

9x op 48 blz. A4 en 2x op 64 blz. A4

Uw kan een gratis proefnummer downloaden van www.aobbel.be

GENDIKA
LABORATORIUM VOOR
GENETISCH ONDERZOEK

Vogels

Duiven

Dieren

Al meer dan 20 jaar gespecialiseerd in DNA onderzoek

Geslacht Ziekte Verwantschap Soorten

Voor informatie bel (+31) 0598-619343
of ga naar www.gendika.com

Dutchy's®

Roofmijten ter voorkoming en bestrijding van bloedmijten in dierenverblijven

Refona
Respect For Nature

Gedroogde insecten

Wij bieden verschillende soorten gedroogde insecten aan. Gedroogde insecten zitten vol eiwitten en aminozuren en zijn hierdoor een nuttige toevoeging aan het normale voer. Ze dragen daarnaast bij aan een glanzend verenpak en zijn ze belangrijk in het broedseizoen.

Refona, bestrijdt en beschermt biologisch

Voor meer informatie en/of bestellen: www.refona.nl | info@refona.nl | (0593) 37 00 35

INHOUD

In deze uitgave

Rosella's deel 2 **5**

AZUL een factor die iedere kleur-
kanarieliefhebber moet kennen!
-van heldere agaath tot "All Black"! **8**
deel 2

Kweek met de witschedelnon **13**

Kwak **16**

Weidevogels **17**

20 Kwartels 8

22 Zoete buxus en dikke
mannen in de volière

24 Kweek met de Europese
blauwe ekster
(*Cyanopica cyanus/ Cooki*)

26 In de keuken van...
Armand Cleyne in Tienen

29 Aandacht voor nieuw-
gekochte tropen

En verder

- 4 Column voorzitter
- 30 Column keurmeester
- 31 Bondsmededelingen
- 34 NBvV Info
- 34 Colofon
- 35 Kalendervogel

Coverfoto:
Stanley rosella
© Shutterstock

Tot slot.....

Nog even en dan zit mijn periode van 12 jaar als hoofdbestuurder waarvan 6 jaar als voorzitter er op. Een kleine 40 jaar geleden ben ik lid geworden van de plaatselijke volièrevereniging Zanglust in Joure waar ik al snel in het bestuur gekozen werd als secretaris. En toen, vanuit het niets, belde Henk van Hout in 2010 of ik geen zin had om het hoofdbestuur van de NBvV te komen versterken. Het voelt alsof het gisteren was. De tijd gaat blijkbaar snel en al terugkijkend is er heel veel de revue gepasseerd. Heel veel hoogtepunten waar ik met trots en plezier op terugkijk, maar ook zaken die minder geslaagd waren.

Klaas Snijder, bondsvoorzitter

Persoonlijk heb ik er heel veel van opgestoken en vaak ook genoten, met name het omgaan en samenwerken met zoveel verschillende mensen in overlegorganen, nationaal en internationaal, maar ook, misschien wel juist, op plaatselijk en verenigingsniveau door het bezoeken van shows vaak in combinatie met het uitreiken van een erespeld aan een verdienstelijk lid. Het heeft me heel veel kennis en inzicht gebracht, maar vooral heeft het me veel dierbare contacten en vriendschappen opgeleverd. Maar daarentegen kom je ook mensen tegen die je echt nooit op je verjaardag wilt uitno-

digen, maar wel mee om tafel moet en ook moet je soms meewerken aan zaken waar je zelf niet echt warm voor loopt. Het hoort er allemaal bij. De afgelopen jaren waren een optelsom van hoogtepunten, maar ook dieptepunten. Alles zo tegen elkaar wegstrepend is de afgelopen hoofdbestuurdersperiode mij heel dierbaar gebleken die ik voor geen goud had willen missen. Maar dat is straks voorbij.

Dat wil echter niet zeggen dat ik met bestuurderspensioen ga. Samen met Henk van der Wal blijf ik me inzetten voor Dierenwelzijn en Wetgeving. Een steeds groter wordende kluif waar we samen al jaren mee bezig zijn, ook binnen KleindierNed. Ook mijn functie in de EE blijft tijd vragen, maar ook COMNL heeft me gevraagd om het bestuur te versterken en daarnaast blijf ik lid van de werkgroep NK. Werk zat dus, maar de grote verantwoordelijkheid behorende bij het lidmaatschap van het hoofdbestuur zal niet lang meer op me drukken. Dit was dan ook mijn laatste column waarin ik wil besluiten met een dankwoord aan allen met wie ik in de afgelopen jaren heb samengewerkt binnen onze mooie bond. Bedankt.

Oh..... Bijna vergeten! Ik ben inmiddels ook weer secretaris van Zanglust Joure geworden. Het bloed kruipt blijkbaar waar het niet gaan kan. Ik heb inmiddels

al een paar nieuwe leden ingeschreven (via internet!.... en niet meer met drie carbonvelletjes, postzegels, envelop..... Wat een verademing.....). Zanglust is nog springlevend en we hebben inmiddels alweer een na-corona vogelmarkt kunnen organiseren. Dit keer op zondag, uit noodzaak weliswaar, maar ondanks dat, of misschien wel dankzij, een groot succes. Op 9 oktober doen we het nog eens dunnetjes over. En ook de tentoonstelling pakken we na twee jaar weer op. Een eendaagse dit keer waarbij we de inzenders uitnodigen om tijdens de keuring naast de keurmeester te gaan zitten. Laten we eens gek doen, dachten we. Ik kijk er weer naar uit om lekker de vogelsport ook op verenigingsniveau te beleven, iets wat de laatste jaren toch wel wat naar de achtergrond verdween.

Ik wens ons allemaal dan ook nog heel veel plezier met onze mooie vogelsport. Oant sjen!

KBOF DE WITTE SPREEUWEN

Het meest gelezen Belgisch Ornithologisch tijdschrift, pagina's boordevol informatie over onze vogels! Het tijdschrift dat U maandelijks ontvangt en tevens digitaal kan lezen op pc, gsm, tablet.

Voor een jaarabonnement in Nederland gireert u € 40 via een Europese overschrijving bij de KBC bank. IBAN rekeningnr. BE33 7330 0642 3046 en BIC code = KREDBEBB t.a.v. KBOF - VPF, Molenheide 8 te BE 2870 Puurs-Sint-Amands.

Inschrijvingen en inlichtingen bij Achten Paul, Everslaarstraat 78, BE 9180 Lokeren, België.

E-mail: ledenadministratie@kbof.be

Via onze website: <http://www.kbof.be> kan U gratis een proefnummer inzien!

NIEUW

www.tauros-diagnostik-shop.de

Rosella's deel 2

Rosella's zijn felgekleurde, langstaartige parkieten uit Australië die, afhankelijk van de soort, in lichaamslengte variëren van 27 tot 40 cm. Ze behoren tot de zogeheten platstaartparkieten.

© A. van Kooten

Uiterlijke kenmerken van de soorten

Hoewel ik me realiseer dat een beschrijving van de uiterlijke kenmerken van de vogels nooit zo boeiend en duidelijk kan zijn als een (kleuren)afbeelding heb ik toch gemeend, vanwege de volledigheid van dit artikel, enkele uiterlijke kenmerken van de verschillende soort(en) te moeten beschrijven.

1A. Rosella (Pl. eximius eximius)

Grootte 30 - 32 cm. De pop is minder fel rood en heeft een kleinere snavel. Ook is de kop van de pop in het algemeen kleiner. Verder zijn de wangvlekken bij de pop minder wit (meer grijswit) dan bij de man.

Rosella poppen kunnen echter het best worden onderscheiden door de kleine grijsachtig bruin gekleurde veertjes rond het oog, die bij de man ontbreken.

1B. Prachtrosella (Pl. eximius ceciliae)

De kleuren van de prachtrosella komen in grote lijnen overeen met die van de 'gewone' rosella.

Bij de prachtrosella zijn alle zwarte veren op rug met brede diepgele randen omzoomd (bij de rosella zijn deze meer groenachtig geel). Vooral bij zonnig weer geeft deze diepgele omzoming een prachtige goudkleurig effect, reden waarom de prachtrosella onder kwekers ook wel wordt aangeduid met "goud-mantel".

De prachtrosella is doorgaans ---*intensier van kleur is dan de 'gewone' rosella.

De prachtrosella is 30 - 32 cm. groot.

1C. Tasmaanse rosella (Pl. eximius diemensis)

Bij de Tasmaanse rosella is het rood in de

veren wat donkerder van tint dan bij de twee andere soorten.

Een ander verschil zijn de witte wangvlekken die bij de Tasmaanse rosella groter van omvang zijn. Verder zijn de stuitveren bij dit ras lichtblauw gekleurd. De Tasmaanse rosella is 30 - 32 cm. groot.

2A. 'Gewone' pennantrosella (Pl. elegans elegans)

De kleur van man en pop zijn overwegend karmijn rood. De jongen van dit ras zijn in het nest olijfgroen van kleur. Men veronderstelt dat de groene kleur als camouflage dient en de jongen beschermt tegen roofdieren. Opvallend is verder dat de jongen groepjes vormen als ze uitvliegen. Ook dit zou een beschermingsmechanisme zijn tegen natuurlijke vijanden.

Belangrijk om te weten is dat ingeval van voedingstekorten (dierlijke eiwitten) - met name in de eerste twee weken - de jongen een rode kleur zullen ontwikke-

len in plaats van een groene.

De 'gewone' pennantrosella is 36 - 38 cm groot waarbij de man over het algemeen een forsere kop en grotere snavel heeft dan de pop. Verder zijn de middelste staartveren van de pop groen, terwijl die van de man diep blauw zijn.

2B. Noordelijke pennantrosella (Pl. elegans nigrescens)

Het rood is bij deze soort wat dieper van kleur, terwijl er ook meer zwart op de rug voorkomt.

In tegenstelling tot de 'gewone' pennantrosella hebben de jongen bij dit ras een roodkleurige bevedering bij het verlaten van het nest. Deze ondersoort is beduidend kleiner dan de 'gewone' pennantrosella namelijk circa 32 cm.

2C. 'Donkere' pennantrosella (Pl. elegans melanoptera)

De lichaamskleur is dieprood van kleur, terwijl er meer zwart op de rug voorkomt

Blauwwangrosella

Adelaiderosella, overheersend rood

dan bij het voorgaande ras.

De 'donkere' pennantrosella is ongeveer 34 cm. groot.

2D. Fleurieuze pennantrosella (Pl. elegans fleurieuensis)

Dit ras is minder intensief (bleker) van kleur dan de drie voorgaande pennanten.

2E. Adelaiderosella (Pl. elegans adelaide)

Een definitieve kleurbeschrijving van de Adelaiderosella is erg moeilijk te geven omdat er, zoals bij elke tussenvorm, veel variatie in kleur en tekening voorkomt. Er zijn veel Adelaiden die door hun inten-

sieve rode kleuren op de pennant lijken, terwijl anderen zoveel geel in hun veren hebben dat ze meer neigen naar de Strogele rosella.

De jongen van dit ras zijn in het nest veelal grauwgroen van kleur en pas na 12 maanden volledig op kleur.

De grootte van de Adelaiderosella varieert van 30 - 35 cm.

2F. Noordelijke adelaiderosella (Pl. elegans subadelaide)

Bij de noordelijke adelaide schemert bij beide geslachten nog slechts heel weinig rood in de borst. De zwarte rugveren zijn heldergeel omzoomd. Bij dit ras waar vrijwel al het rood is verdwenen is

de buik dan ook zuiver geel van kleur. De noordelijke adelaiderosella is 30 - 35 cm. groot.

2G. Strogele rosella (Pl. elegans flaveolus)

De kleur van de strogele rosella is bij beide geslachten gelijk. De lichaamskleur is hoofdzakelijk geel. Dit komt trouwens ook tot uiting in zijn wetenschappelijke naam. Flaveolus betekent namelijk geelachtig.

Jonge strogele rosella's zijn witachtig geel van kleur. De grootte: 32 - 36 cm.

3A. Westelijke stanleyrosella (Pl. icterotis icterotis)

Bij beide geslachten zijn de schedel, hals, borst en buik helderrood van kleur. De westelijke stanleyrosella is ongeveer 27 cm groot. De pop is duidelijk minder scherp van kleur en in het algemeen kleiner dan de mannelijke exemplaren.

3B. Oostelijke stanleyrosella (Pl. icterotis xanthogenus)

Qua kleur wijkt de oostelijke stanleyrosella niet zoveel af van de Westelijke. De wangen zijn bij dit ras minder uitgesproken geel. De rug en vleugels zijn met rood omzoomd, bij de pop minder dan

Stanleyrosella

bij de man. Het onderlichaam is rood en geel. De oostelijke stanleyrosella is met zijn 28 - 30 cm. iets groter dan de westelijke stanleyrosella.

4A. Bleekkoprosella (Pl. adscitus palliceps)

De kleur van man en pop is gelijk. Beide seksen hebben een zwarte schoudervlek, die bij de man veelal iets groter schijnt te zijn dan bij de pop. Verder hebben de vogels witte wangvlekken, die aan de onderzijde blauw omzoomd zijn. De stuit is grasgroen en vaag zwart gestreept, terwijl de onderstaartveren rood gekleurd zijn.

De vogels worden 30 - 33 cm. groot.

4B. Blauwwangrosella (Pl. adscitus adscitus)

Verschil met de bleekkoprosella: de blauwwang heeft, zoals de naam al doet vermoeden, blauwe wangvlekken. Een ander verschil is de ietwat gele vlek op de borst, die bij de voorgaande soort ontbreekt. De blauwwang is kleiner van stuk dan de bleekkoprosella: zo'n 28 - 32 cm. groot.

5. Geelbuikrosella (Pl. caledonicus)

De algemene lichaamskleur van de geelbuikrosella is goudgeel. Beide seksen hebben een gele kop die enigszins bruin beschaduwde is. De vogels bezitten blauwe wangvlekken, een rode voorhoofdsband en blauwe vleugelranden. Ook de onderzijde van de staart is blauw gekleurd. De rugveren zijn overwegend zwart met een enigszins groene omzoming. De stuit is olijfgroen van kleur. De ogen zijn bruin, de snavel geelgrijs en de poten grijsbruin. Grootte ongeveer 38 tot 40 cm.

De geelbuik is de grootste van alle rosella's en heeft hij een minder opvallend gevlekte rug dan de overige soorten. Verder blijkt het gedrag van de geelbuik af te wijken van de overige soorten.

De wetenschappers vermoeden dan ook dat de geelbuikrosella de primitiefste soort onder de rosella's is en nog het dichtst staat bij de papegaai, de soort waar de rosella's van afstammen.

Bleekkoprosella

Adelaiderosella, overheersend geel

Rosella

Brownrosella

6. Brownrosella (Pl. venustus)

Het geslacht blijkt bij de brownrosella erg moeilijk te onderscheiden. Ook wat kop- en snavelgrootte betreft is er meestal nauwelijks enig verschil tussen beide geslachten waar te nemen. Zekerheid kan worden verkregen door de vogels te laten sexen bij een dierenarts.

Opmerking

Het is erg opvallend dat verschillende auteurs, wat betreft de grootte van de

vogels, verschillende maten opgeven. Zo vermeldt de ene auteur bijvoorbeeld bij de geelbuikrosella een grootte van 30 cm. terwijl een andere een grootte van 32-36 cm. opgeeft. Ik vermoed dat de verklaring ligt in het feit dat bepaalde soorten een zeer groot verspreidingsgebied hebben. Bergman stelt namelijk dat geografische rassen van een soort kleiner zijn naar mate het in de gebieden waar ze zich ophouden warmer is.

AZUL een factor die iedere kleurkanarie- liefhebber moet kennen! -van heldere agaats tot “All Black”! deel 2

Constant van Santen

De factor azul bestaat al heel lang maar wordt tot op heden in meerdere landen anders genoemd. Ik heb al meerdere artikelen hieromtrent geschreven maar de behoefte tot verduidelijking werd steeds knellender. Het is nu echt nodig een overzicht en verklaring te geven.

Bij de agaats opalen en de isabel opalen vragen wij in het vraagprogramma opaals en noemen de azul factor niet. Maar deze vogels hebben de azul factor wel om maximaal hun uiting te verkrijgen en aan de standaard te beantwoorden. Een goede lezer kan opmerken dat azul en opaals toch de mogno factor heet? Ja dat is juist maar wij herkennen dat niet bij de agaats en isabel opalen. Wel bij de zwarte en de bruine reeks. Daarover later meer. De zogenaamde omgekeerde uiting van de melanine op de grote pennen bij de opaals kleurkanarie kan men heden derhalve niet meer toeschrijven aan de opalen maar slechts aan de opalen in de zwarte- en bruine reeks. Bij de agaten en isabelen worden de klassieke opalen eigenlijk niet meer in de “zuivere opaals vorm” in de standaard gevraagd.

Tot slot komt de onyx agaats (in isabel is de onyx niet gevraagd) in de azul vorm het beste naar voren.

De kobalt is een ander verhaal. De kobalt vogel is een vogel welke de phaeo nodig heeft om de factor tot uitdrukking te brengen. De phaeomelanine welke normaal in de mantel van de klassieke vogel voor komt, wordt door de kobalt factor naar het gehele verenkleed uitgebreid. Ik ben er zeker van dat verschillende kwekers ook de kobalt in de azul vorm zullen proberen te kweken maar heb daar nog te weinig goede voorbeelden van. Erger, ik ben nu van mening dat de kobalt mutatie de phaeo nodig heeft om haar uitingvorm te tonen. Ik ken een van de beste kanarie kwekers uit Italië die in zijn zwart kobalt rood mozaïek de azul factor had. De ondergrond tussen de bestreping werd genoeg blauwgrijs en de vogel was duidelijk minder geoxideerd dan de klassieke zwart kobalt rood mozaïek waarbij de gehele vogel een egale en compacte donkere kleur bezat. Een ervaring

rijker is hij daar snel mee gestopt.

Dit aspect van de werking van de azul factor is allemaal erg verwarrend voor de keurder en de kweker. Ik zou graag zien dat in de “keurtechnische beschrijving” in de standaard in Nederland bij iedere kleur genoemd wordt of de vogels in de azul vorm al of niet het beste aan de standaard kan beantwoorden. Dan weet iedereen hoe te kweken en hoe te keuren. Dan zijn er minder misverstanden en kan de kweker makkelijker vogels kweken welke aan de standaard voldoen. Dat hoeft natuurlijk niet voor alle aspecten van de vogel, maar wel voor het begrip “AZUL” welke doorslaggevend is in zijn of haar totale uiting van pigment en lipochroom. De keurmeester doet zijn of haar uiterste best en heeft wel de instrumenten nodig om een juiste beoordeling te maken of een goed advies te geven.

De zwart- en bruine serie

De zwart- en bruinserie is de serie waarvan in de standaard een brede ononderbroken bestreping gevraagd wordt welke maximaal ontwikkeld is in bestreping en in ondergrond. Met “ontwikkeld” bedoelen wij de “O” uit de XBZO-formules van vroeger. De Oxidatie factor ofwel de ontwikkelingsfactor welke een maximale uiting van de pigmenten veroorzaakt. Phaeo- en eumelanine.

Met het schrijven van het boek “Handleiding voor de Kleurkanarie kweker” door Herman Veerkamp heeft men met de daarin opgenomen nieuwe formules afstand gedaan van de oude. De XBZO-regel is hier niet meer toegepast. Daarentegen is elders in de wereld dit “oude” begrip wél voortgezet en heeft men vooral de “Oxidatie eigenschappen” gehandhaafd.

Deze pigmentuiting is volstrekt anders dan die bij de agaats- en isabelgroep. Alle afgeleide vogels uit de zwarte en bruine groep dienen een maximale uiting van het pigment, lees bestreping, te hebben als de klassieke vogel. Ja, ook hier kan weer op gere-

geerd worden. Ik leg het later uit.

De opaal, de pastel, de topaas, de eumo, de onyx zijn allemaal in de zwarte reeks met de brede ononderbroken bestreping. De jaspis heeft een eigen tekening.

De grijsvleugel heeft hier in Nederland nog steeds een kleine tekening maar in de zuidelijke landen zie je de grijsvleugeltekening met een langere en bredere lijn op de rug. Deze vorm is vaak eenkleurig grijs tot zilvergrijs zoals iedere vogel eenkleurig wordt gevraagd. In Nederland willen we veelal ook op de rug en vooral aan de einden van de grote pennen nog "zwarte stukjes" van max 5 mm zien. De internationale en de Nederlandse beoordeling van de standaard komen mogelijk voort uit de criteria vanuit het verleden. In het algemeen wordt gesteld dat een afgeleide van een kleur dezelfde pigmenttekening moet hebben als de hoofdkleur. Dat wil zeggen dat de ononderbroken brede bestreping bij alle mutanten in het zwart voor moet komen (phaeo is bij de bruine een uitzondering). Dus ook de grijsvleugel. De korte zwarte uiteinden op de rugbevedering kan niet omdat de bestreping van de grijsvleugel ononderbroken zou moeten zijn. Het begrip in Nederland, België en Duitsland voor deze vogel is nog steeds anders.

De grijsvleugel vraagt nog steeds de oxidatie van de phaeo en is derhalve geen azul vogel.

De azulfactor in de zwarte reeks komt voor bij de pastel, de eumo,

de topaas en de jaspis. Bij de onyx zou de azulfactor tegendraads werken (zie later). Bij de opaal mag de azulfactor niet voorkomen omdat met de azulfactor deze zwarte opaal een zwart MOGNO wordt. De combinatie van opaal- en azulfactor geeft mogno; de omkering van de ligging van de melanines wordt bij de opaal door de steeds toenemende werking van de azulfactor steeds minder en uiteindelijk opgeheven. De mogno wordt steeds donkerder in tekening en ondergrond. Bij de introductie van het acceptatieproces van de mogno kanarie in het vraagprogramma, heb ik nadrukkelijk gevraagd of men zich ervan bewust was dat dit een mutatiecombinatie was omdat mutatiecombinaties binnen de COM niet gevraagd worden. Die discussie kon helaas niet meer gevoerd worden omdat men al aan de heer Beraldi van Brazilië had toegezegd de mogno te zullen gaan accepteren. De vraag blijft dan ook: zijn er meer mutatiecombinaties in het vraagprogramma te verwachten doordat de COM afstand heeft genomen van de weigering tot het toestaan van mutatiecombinaties? Zo zit men nu met de bruine satinet welke gebaseerd is op de bruin azul satinet met brede ononderbroken bestreping. Deze vogel is nagenoeg gelijk aan de bruine (azul) eumo en zou alleen in deze klasse kunnen worden gevraagd. Er zijn tot op heden geen (of nauwelijks) uiterlijke kenmerken die deze twee (bruin eumo en bruin satinet) onderscheiden.

Zwart All Black Geel Mozaïek pop.

Men vindt dit een goed exemplaar maar ik wil er graag de opmerking bij maken dat de pigmentloze omrandingen van de vleugeldek veren en de middelste pennen van de vleugel nog wel ingevuld moeten worden met zwart. Nu stoort het en het is hetzelfde kenmerk van de Zwart Azul Geel Mozaïek. Bij deze vloeit de rug en flank al dicht. Het verschil met de klassieke (waarbij de tussenzone helder moet blijven) is duidelijk zichtbaar.

Op dit moment een goed exemplaar maar spoedig zal deze ingehaald worden door een egalere zwarte vogel. De naam welke in Spanje aan de "ALL Black" gegeven is, is "TAPADO" hetgeen "gesloten/gedekt" betekent.

Zwart geel intensieve man in de AZUL versie. Geheel vrij van enig zichtbaar bruin zoals de standaard omschrijft. Geen bruine phaeo zichtbaar op de omzomingen van de vleugels en vleugeldekveren. Geen zichtbare opname van bruine phaeo in de lipochroomkleur welke daardoor deze niet groenig maar gelig is. Op de kop en de rug tussen de bestreping, met mooie aaneengesloten banen, is de zwarte melanine al zichtbaar. Goed voorbeeld als klassieke Zwart Geel intensief met goede intensief graad.

In de bruine reeks is de azulfactor veelal een tegenwerkende factor voor het bruin. Zeg maar de bruine phaeo welke de bruine reeks de oxidatie geeft welke benodigd is. Maximale phaeomelanine in de ondergrond steunt de kleur van de bestreping. Deze maximale phaeo is ook de drager voor de maximale oxidatie van het bruin in de ondergrond.

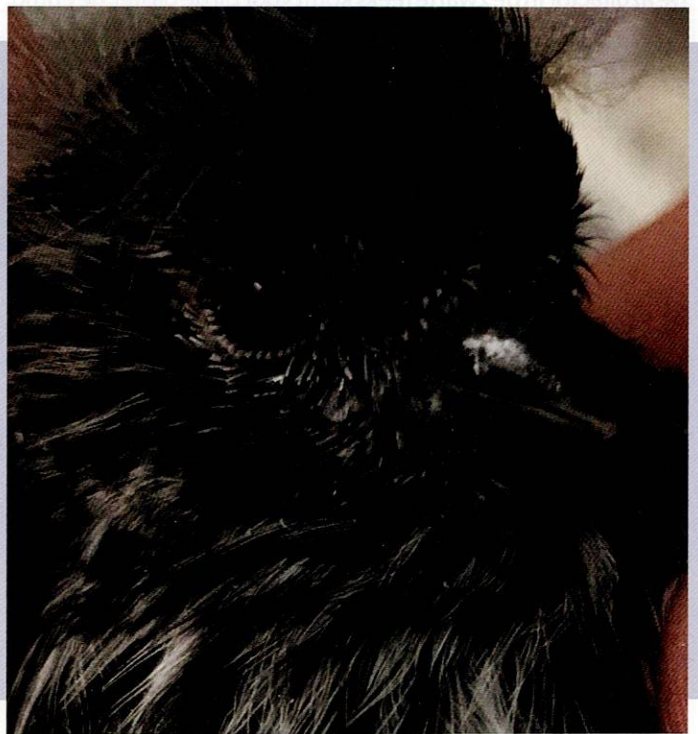
Dat noemende, brengt mij op het punt dat de bruine kanarie in de huidige vorm een van de moeilijkste vogels is om naar de standaard te kweken. Dan spreek ik dus over de bruine kanarie met de maximale ontwikkelingsfactor of oxidatie van de bruine eumelanine en de bruine phaeomelanine. Die twee namelijk, dus de eumelanine en de phaeo tezamen gaan met elkaar een strijd aan. Dat wil zeggen dat bruine vogels met minder phaeo makkelijker een brede ononderbroken bestreping kan tonen als een vogel welke eveneens de maximale phaeo toont. De phaeomelanine draagt zorg voor een onderbreken van het pigment en ook een kleinere uiting van de bestreping. Wij in Nederland kennen dat maar al te goed bij de oude klassieke bruine kanarie in wit, geel schimmel en mozaïek waarbij het phaeo bezit dusdanig toenam dat de borst geheel met phaeo was bezet en de lipochroomkleur nauwelijks meer waarneembaar. Nu zien wij dit nog bij de phaeo verervende vogels die dezelfde uiting hebben.

Bij inkruisen van de nieuwe gestreepte versie van de bruine kanarie in de phaeo wordt de nakweek duidelijk lichter en de witte spots in de phaeo kanarie groter en gestreepter. In de moderne zwaar ononderbroken gestreepte bruine kanarie is het dus heel erg schipperen met de eumelanine streep en phaeo.

De bruin pastel is zonder azul (maximale warme phaeo noodzakelijk), de bruin opaal mag geen azul hebben omdat die met azul een mogno is. De opaal heeft een duidelijker oxidatie van de ondergrond en de onderzijde van de grote pennen is duidelijk donkerder dan de bovenzijde van deze veer. De ononderbroken bestreping doet grijzig aan terwijl deze bij de mogno bruinig is met een duidelijk donkerder bovenzijde van de grote veer. De ondergrond, tussen de bestreping dus, lichter. De jaspis is in de bruine reeks geen azul. De eumo in het bruin evenzo als de topaas in het bruin moeten wél volledig de azulfactor hebben omdat anders er nauwelijks bestreping blijft en een totaal vaal-bruin beeld ontstaat. Wel zijn de vogels zonder azul veel bruiner maar de bestreping is inferieur.

De onyx is zonder azul. Bij de onyx is de phaeomelanine omgezet in zwarte- of bruine eumelanine (naar de reeks waartoe de vogel behoort) maar behoudt de ligging daarvan. Bij een maximale uiting van de onyxfactor moet juist de ondergrond maximaal geoxideerd zijn hetgeen de azulfactor tegenwerkt.

Zwart Topaas Wit man. Extreme zwarte uiting van melanine welke door azulfactor mogelijk is geworden en zich zeker verder zal ontwikkelen. Ook al ontwikkeling zwart in de ondergrond zichtbaar. Een vogel waarbij we kunnen waarnemen dat de ontwikkeling van het zwart door de azulfactor de mutatiekenmerken terug richting klassiek ontwikkelt (maar met dan de kenmerken van de azul factor zonder phaeo). Prachtig helder beeld.

© Giovanni Scintilla

Hierbij een jong van de kweek van Zwart Wit azul. Deze vogel zal zich zeker in de richting van All Black ontwikkelen. Opmerkelijke zwarte bek.

© Giovanni Scintilla

De phaeo kanarie vanzelfsprekend zonder azul. Met azul ontstaat er een vuilwitte kanarie met een inferieur design. De bruin azul is een lichtere vogel welke het midden houdt tussen de klassieke bruine en de isabel en nauwelijks als bruin herkend wordt. Deze bruin azul vogels hebben wij wel als basis nodig voor de bruin topaas en de bruin eumo kweek.

De azulfactor tast de oxidatie van de zwarte kanarie sterk aan. De ondergrond wordt helderder. De omzomingen van de grotere pennen duidelijk lichter zoals wij dat kennen bij de agaats. Doordat de oxidatie van de zwart azul sterk wordt aangetast zou deze vogel niet kunnen worden gebracht (zie eerder) om aan de standaard te voldoen. Toch is deze vorm vele jaren bij de tentoonstellingen ingeleverd en heeft zeker veelvuldig gezegevierd. Ze voldeden niet aan de standaard want ze waren niet maximaal geoxideerd. Ze vertoonden geen bruin, en hadden duidelijk lichtere omzomingen op de grote pennen en vleugeldeken. Dát gehele beeld (geen bruin) vonden sommige juist mooi!

Wij hoeven ons daar nu niet zo veel zorgen meer over te maken want: de azulfactor geeft ieder jaar opnieuw bij de paring azul x azul een grotere aanmaak van melaninecellen. De gehele vogel wordt donkerder en donkerder.

Het cumulerend karakter van de AZUL factor

Ik heb u beschreven dat de azulfactor een cumulerende werking van de eumelanine heeft. Dat wil zeggen dat de kwaliteit van de eumelanine in de azul vogel steeds verder toeneemt. Meer strepen, zwartere strepen, meer eumelanine in de ondergrond dus ook een steeds donker wordende ondergrond en omzoming van de grote pennen. Dit gebeurt bij de azul vogels in alle reeksen. In de zwarte reeks heeft dit fenomeen al tot heel vreemde conclusies geleid. Het is net alsof de azul vogel de mutant terug naar af brengt. Wij zagen zwart topaas of zwart pastel welke bijna gelijk waren als de zwarte klassieke vogels van een vijftien jaar geleden. Alleen de bijtint bleef zuiverder. De lichtere uiting van de ondergrond door de azulfactor werd in al die jaren steeds donkerder. De lichtere omzomingen van de grote pennen werd donkerder en donkerder totdat er geheel geen lichtere omzomingen meer was.

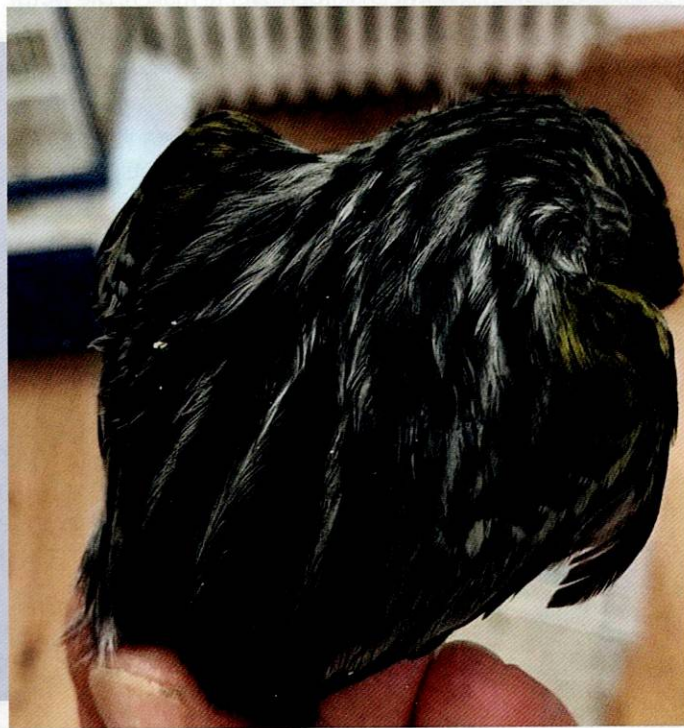
De ondergrond bestond meer en meer uit eumelanine en lipochroom zodanig dat er meer eumelanine in de ondergrond zit dan in het verleden phaeo- en eumelanine tezamen.

En nu? Nu zien wij overal ter wereld vogels ontstaan welke zo zwart zijn dat er nauwelijks sprake meer is van een lichtere

Voor dit moment een prachtexemplaar in de All Black serie. Zwart All Black Geel Mozaïek van Fabrizio Variale te Italie. Geen lichtere omzomingen meer aanwezig. Tusseliggend zwart geraakt al maximaal aanwezig te zijn. Daardoor bestreping in lijnen nauwelijks meer waarneembaar.

© Fabrizio Variale

Zwart geel mozaïek man klassiek in de volle azul versie. Geheel vrij van enig bruin. De tusseliggende velden tussen de bestreping geheel vrij van melanine..

Pracht uiting van rugbelijning. Maximaal zwart. Schouders mooi geel intensief.

© Giovanni Scintilla

lipochroomzône tussen de maximaal brede en ononderbroken bestreping. Het aantal van de strepen is zo toegenomen dat ook de borst ineen kan vloeien. De eumelanine in de ondergrond is zo toegenomen dat deze zwarter en donkerder wordt en zelfs de competitie met de lipochroomkleur aangaat en verdringt. Mondiaal zien wij de gekste namen ontstaan en mondiaal zien wij de liefhebbers de suggestie wekken dat deze ontstaan zou zijn op basis van het inkruisen van een of andere Amerikaanse sijs.

Op dat laatste kom ik later terug. Maar wij kunnen wel stellen dat wij nu te maken hebben met de ALL BLACKS!

Deze all blacks worden gekweekt in het zwart wit, zwart geel (voornamelijk schimmels of mozaïek), en de zwart rood voornamelijk nu nog in de zwart rood mozaïek maar zeker ook in het zwart rood intensief waarbij nu nog de rode lipochroom duidelijk herkenbaar is. Nu nog want ook die ontwikkeling zal verder gaan.

Zelfs de zwart topaas wordt in de ondergrond donkerder en donkerder. Van een witte ondergrond bij de agaats topaas is geen sprake meer. Van een witte ondergrond bij de agaats rood mozaïek kon naar mijn mening nooit sprake zijn (zie standaard), maar ook daar hoeft ik mij geen zorgen over te maken. Die wordt automatisch grijsig hetgeen ook bij de pastel is enzovoorts. De agaten krijgen meer en meer bestreping en zijn nu al rondom geheel bestrept. Met een grijzige ondergrond.

Begin de standaard maar vast te herschrijven, ben ik bang. Als eerste dienen er vanzelfsprekend gesprekken plaats te vinden

Zwart Rood Intensief. Een uitstekende vogel van Tonas Perez Gonzalez met de azul factor. De bijtint is door het missen van de phaemelanine duidelijk zuiverder en egalier (met phaeo veelal een zwartere kop en wat lichtere broek). Een uniforme brede bestreping in lijn. Geen bruin of lichtere omzoming van de grote pennen of vleugeldek bevedering.

© Antonio Javier Sanz

tussen de kenners om zich af te vragen welke richting de liefhebberij in moet. Welke keuzes er gemaakt moeten worden in het belang van liefhebbers en ieder die erbij betrokken is. Mogelijk dat er keuzes gemaakt moeten worden, dat er kleuren zijn die gelijk zijn c.q. nagenoeg gelijk zijn. In dat geval kan men de keurnorm van die kleuren gelijktrekken zonder daarbij een aparte klasse te vormen. Wij zullen sterk naar de toekomst moeten kijken waartoe de huidige processen zullen leiden. Terug naar af gaan is niet meer mogelijk. Wél het aangeven van grenzen in deze ontwikkeling of juist het vrijgeven en de bijvoorbeeld de "All Black" in haar eigen klasse. Dat is dan niet gebaseerd op de factor maar wel de eigenschap hiervan namelijk de cumulatie c.q. cumulatieve werking van de azul.

Het is een normaal proces binnen onze liefhebberij wanneer er vogels gebracht worden met eigenschappen welke wij "niet gewoon waren te zien", er snel naar begrippen van gebruikmaking van chemische producten gewezen wordt of naar het inkruisen van een of andere vogel waar de kanarie wel eens mee paart. Het paren met de capuzensij/ *Spinus cucullatus* of *Carduelis cucullata* is algemeen bekend. Deze heeft de roodfactor aan de kleurkanarie toegevoegd maar zeker ook meerdere bestanddelen op het gebied van het phaeo- en eumelanine bezit van deze vogel.

Er zijn meerdere paringen met Cini's of de Europese kanarie/ *serinus serinus* in de kleurkanarie ingebracht en ook de eigenschappen van een Lizard (postuur)kanarie is bekend. Zo is het inbrengen van een andere Amerikaanse sijs zeer wel mogelijk maar niet noodzakelijk indien wij de werking gedurende de laatste decennia van de betreffende azul vogels in acht nemen. Dat verklaart ook dat het verschijnen van de "op All Blacks gelijkende vogels" overal ter wereld wordt geconstateerd.

Zeer veelvuldig consulteren medeliefhebbers mij om behulpzaam te zijn bij hun kweekmethode. Daar neem ik veel tijd voor en tracht hen optimaal te informeren. Het is noodzakelijk dat men begrijpt hoe een en ander bij de kleurkanarie werkt. In dit artikel heb ik u proberen uit te leggen hoe de werking van de verschillende factoren naast elkaar mogelijk of juist niet mogelijk is. Een koppeling proberen te maken wat er in de standaard gevraagd wordt en welke factor daarin passend is of juist afbreuk doet. Het waarom moet duidelijk zijn geworden. Mochten er vragen zijn, dan verzoek ik u dat gewoon aan de redactie van dit blad te laten weten en komt de vraag vanzelfsprekend bij mij terug. Ik vraag iedere kanarieliefhebber om in de discussies deel te nemen. Als wij in Nederland en België vooruitdenken, dan hebben wij nog een beetje grip op de ontwikkeling van de kanarieliefhebberij in de toekomst. Zonder deze inspanningen laten wij het aan andere landen over en ben ik bang dat wij hier wederom het zoveelste dictaat krijgen voorgelegd.

Veel succes en dank u wel,
Constant van Santen

Kweek met de witschedelnon

Tekst en foto's (tenzij anders vermeld): Horst Mayer

Ongetwijfeld behoort de witschedelnon (Lonchura nevermanni) tot de meest aantrekkelijke nonnensoorten wat kleuren betreft. De witschedelnon werd in 1934 door Stresemann als een der laatste van de in totaal 131 prachtvinkensoorten wetenschappelijk beschreven. Eveneens in 1934 werd de hadesnon beschreven. Slechts bij vier prachtvinkensoorten volgde nog later een beschrijving. Het duurde nog tientallen jaren aler de witschedelnon in Europa belandde. In 1979 schrijft dhr. Neff in Gefiederte Welt dat circa 3.5 jaar eerder een grotere partij witschedelnonnen werd geïmporteerd, waarschijnlijk de eerste.

Herkomst en levenswijze

De witschedelnonnen komen voor in het zuiden van Nieuw-Guinea. Gewoonlijk bewonen ze de savannes in het binnenland die begroeid zijn met hoge grassen en onder andere rijstvelden. Volgens Clement (1993) komen ze echter ook af en toe voor op hoogten tot 1800 meter en vormen ze samen met hadesnonnen en witbuik zonastrilden grote zwermen. In het wild schijnen ze te hybridiseren met hadesnonnen. Ze worden in het wild zowel paarsgewijs als in familiegroepjes aangetroffen, maar ook in kleine zwermen.

Eerste ervaringen

In mei 1988 kocht ik mijn eerste witschedelnonnen: een mannetje en twee popjes. Ik wilde nog enkele vogels meer aanschaffen, maar dat was niet zo eenvoudig omdat ze destijds niet vaak werden aangeboden. In de volgende twee maanden kon ik op twee verschillende plaatsen nog een losse vogel kopen. Uiteindelijk had ik twee mannetjes en drie popjes. Ofschon aanvankelijk niet veel gebeurde,

werd toch een paartje gevormd dat in het eerste jaar tweemaal succesvol jongen grootbracht. In twee erop volgende jaren hield ik telkens drie kweekkoppels aan zodat ik elk jaar enkele jonge nonnen fokte. Daarna werden de vogels 'verruild' voor andere prachtvinkensoorten.

Toen enkele jaren later op een vogelmarkt weer een enkel kweekkoppel te koop werd aangeboden, kon ik de verleiding niet weerstaan om mijn lievelingsnonnetjes weer aan te schaffen. Het waren beide vogels met een vaste voetring die twee jaar oud waren.

Het koppeltje ging snel tot broeden over en tot driemaal toe waren ofwel de eitjes onbevruucht dan wel werden de jongen niet gevoerd. Daarna werden de vogels van de hand gedaan. In januari 1994 koos ik drie mooie koppeltjes witschedelnonnen, uit een partij importvogels. In de loop van de zomer gingen alle drie koppels in een gezelschapsvolière tot broeden over. Elk paar bracht enkele jongen op stok. Omdat ik voor het broedseizoen van 1995 enkele zeldzame Afrikaanse prachtvinken wilde aanschaffen werden in de herfst van 1994 alle witschedelnonnen wegens plaatsgebrek weer verkocht.

Huisvestingseisen

Goed geacclimatiseerde witschedelnon-

nen zijn vogels die niet schuw zijn en die men ook in kleinere volières of zelfs ruime kooien kan houden. Bij collega fokkers werden broedresultaten behaald in kooien, ofschoon ik van mening ben dat zo'n kooi minstens een vierkante meter bodemoppervlak zou moeten hebben. Mijn eigen witschedelnonnen waren in de eerste drie jaren gehuisvest in binnenvolières met een bodemoppervlakte van twee vierkante meter.

Een paar witschedelnonnen deelde de ruimte met nog tweekoppels andere prachtvinken. Later in het jaar werden alle vogels samen in een grote gezelschapsvolière ondergebracht die meer dan twintig vierkante meter bodemoppervlakte had. Hier vlogen dan ongeveer 25 fokparen van allerlei soorten prachtvinken bij elkaar met al hun nakomelingen.

Nonnen zijn uiterst vreedzame vogels en zelfs wanneer meerdere koppels samen in één volière worden gehouden vinden er nooit grote vechtpartijen plaats. Volgens mijn jarenlange ervaring met diverse soorten nonnen zijn de broedresultaten wanneer drie of meer fokparen tezamen worden gehuisvest doorgaans minder goed dan wanneer de koppels paarsgewijs gehouden worden. Bij het

5 wildvangvogels; v.l.n.r. pop,man,pop,man,pop

© P.v.d.Hooven

fokken met grotere aantallen nonnen worden per fokkoppel gemiddeld minder jongen grootgebracht. Neff (Gefiederte Welt 4/79) is dezelfde mening toegedaan. Natuurlijk kan men bepaalde nonnensoorten wél met andere vogels en ook met andere nonnensoorten samen in één verblijf huisvesten. Bovenstaande ervaringen hebben betrekking op de gebruikelijke maten volières; in heel grote volières daarentegen zullen grote zwermen van één soort waarschijnlijk wél optimaal kunnen broeden. In tegenstelling tot hetgeen in de literatuur vermeld staat, namelijk dat de geslachten moeilijk van elkaar

te onderscheiden zijn, heb ik zelf nooit problemen ondervonden met het bepalen van het geslacht.

Mannetjes hebben steeds veel lichter gekleurde kopjes. De jonge mannetjes lieten na de jeugdrui aan het voorhoofd en de zijkanten van het kopje zoveel witte veertjes zien dat ze goed van de jonge popjes én van de oude poppen te onderscheiden waren.

Ongericht gezang

Een ander geslachtsonderscheid is het gezang dat alleen door de mannetjes wordt uitgevoerd. De mannetjes zingen allerlei varianten in verschillende geluidsterkte. Dit gezang kan men vaak waarnemen en meestal wordt het ongericht, dus niet gericht op een popje, gezongen.

Het baltsgezag onderscheidt zich qua geluid niet van het ongericht zingen, maar bij het baltsgezag worden typische baltsbewegingen uitgevoerd, zoals het op één plek op en neer huppen, het opzetten van de bevedering en het in de richting van het popje draaien van de staart. Bij ongericht gezang blijft het mannetje rustig op z'n zitplaats zitten terwijl de veren slechts in geringe mate worden opgezet.

Zoals alle nonnen kan ook de witschedelnon moeiteloos zelfs tegen dunne rechttop staande halmen op klauteren. Zodoende kunnen ze bij het zoeken naar voedsel zelfs de buitenste aren bereiken. Het feit dat de nagelgroei bij deze vogels sterk is heeft hiermee te maken. Het betekent echter dat de nageltjes van nonnen in gevangenschap van tijd tot tijd moeten worden geknipt. De nageltjes slijten bij de gebruikelijke huisvesting in volières namelijk veel minder dan in de natuur.

Sociale vogels

Witschedelnonnen zijn heel sociale vogels terwijl ook de paarband heel innig is, zelfs buiten het broedseizoen. Gekoppelde vogels blijven steeds bij elkaar in de buurt en wanneer de ene partner wegvliegt, volgt de andere. Heel vaak zit het paartje heel dicht tegen elkaar en poetsen de partners elkaar wederzijds. Met soortgenoten hebben ze echter geen lichamelijk contact en houden ze steeds enige afstand.

Niet moeilijk te fokken

Wanneer men rekening houdt met de specifieke eisen van nonnen is het fokken met witschedelnonnen niet moeilijk.

Tot deze eisen behoren de vrije partnerkeuze in een groep van geslachtsrijpe soortgenoten (minstens zes vogels in een groep), een voeding die veel lijkt op die in de natuur (veel halrijpe gierst en/of millet) en een inrichting van de volière die de vogels beschutting en zekerheid biedt alsmede de mogelijkheid een vrijstaand nest te bouwen. Hierbij zijn dichte bossen van verse dennentakken heel geschikt. De inrichting van de volière is bij pas geïmporteerde, vaak nog schuwe vogels, veel belangrijker dan bij vogels die al langer in avicultuur gehouden zijn of gefokt.

Mijn eigen vogels bouwen voornamelijk vrijstaande nesten temidden van bossen dennentakken die langs de wand van de volières waren bevestigd. De nesten werden gebouwd op een hoogte van 1.40 tot 2.00 meter en waren gemaakt van grasstengels (20-40 cm lang) en kokosvezels. Minder vaak werd genesteld in nestkastjes (17x14x15 cm; invliegagat 6 cm) die

net uit het ei gekropen

9 dagen oud

21 dagen oud

6 weken oud

vlak onder het dak van de volière op zo'n 2.20 meter hoogte waren opgehangen. De legsels bestonden doorgaans uit vier of vijf eitjes, af en toe uit drie eitjes. Bijna alle eieren die gelegd werden waren bevrucht.

Het is raadzaam om tijdens het broeden te zorgen voor voldoende luchtvochtigheid, omdat anders de embryo's afsterven. Zelf besproeide ik op de tweede dag het nest en soms ook de eitjes zelf met lauwwater. De broedduur bedraagt 13 tot 15 dagen. Na het leggen van het vierde ei zat er voortdurend één vogel op het nest.

Opfok der jongen

De pas uit het ei gekomen jongen hebben een licht vleeskleurige huid. Ze zijn dan nog volkomen naakt. Zoals ik ook bij de hadesnon, prachtnon en bruinkopnon heb vastgesteld hebben sommige nestjongen van de witschedelnon donsveertjes op de rug en andere helemaal geen. De snavelpapillen zijn aanvankelijk witblauwachtig gekleurd; na tien dagen zijn ze geheel wit. Op de zevende of achtste dag gaan de oogjes open. Geringd wordt rond de negende dag met ringen met een diameter van 2.5. mm, of op de tiende of elfde dag met 2.7 mm ringen. De eerste veertjes breken op de elfde dag door en wel het eerst die van de vleugeltjes; twee dagen later volgen die van de rug en de flanken. Het laatst komt de kopbevedering door.

Na zo'n 20 tot 21 dagen verlaten de jonge vogels het nest. Soms ook wel een dag eerder of later. Neff geeft een nesttijd aan van 20-22 dagen. Vanaf zes weken leeftijd

verandert de zwarte snavel van kleur; de verkleuring begint aan de snavelbasis en neemt enkele maanden in beslag. Pas wanneer de jonge vogels helemaal op kleur zijn laat ook de snavel z'n blauwgrijze kleur zien.

In de zevende of achtste levensweek begint de jeugdruï. Op verschillende plekken van het kopje verschijnen dan hier en daar wat kastanjebruin gekleurde veertjes in het overigens eenkleurig bruinbeige jeugdkleed.

De jonge vogels komen onder gunstige weersomstandigheden (hoge temperaturen, direct zonlicht en natuurlijke voeding met veel halfrijpe gierst en millet) heel snel door de jeugdruï heen. Ze zijn dan al op een leeftijd van 3.5 tot 4.5 maanden helemaal op kleur. Onder minder goede omstandigheden duurt de jeugdruï veel langer.

Dierlijk voedsel werd graag gegeten. Aan de voeding stellen witschedelnonnen geen erg hoge eisen. Ze behoren echter tot de nonnensoorten die graag dierlijk voedsel eten. Buiten de broedtijd hebben ze geen levend voer nodig; om jongen groot te kunnen brengen zouden ze eigenlijk elke dag enkele meelwormen of buffalowormen moeten krijgen.

Zeer belangrijk als opfokvoer zijn halfrijpe zaden die door mij in de vorm van halfrijpe rode trosgierst en witte millet driemaal daags verstrekt worden. Af en toe krijgen de vogels nog verschillende inheemse, halfrijpe grassoorten. Deze worden later graag als nestmateriaal gebruikt.

Het halfrijpe voer wordt met behulp van wasknijpers aan het gaas en aan de zitstokken bevestigd. Op die manier dient het niet alleen de voeding maar geeft het de vogels ook de hele dag afleiding wanneer ze bezig zijn de zaden uit de bossen te peuteren.

Ook witschedelnonnen hebben veel behoefte aan badwater. Ze zouden dus elke dag badwater ter beschikking moeten krijgen.

Literatuur:

- Bielfeld, H. 91983); Atlas Prachtfinken, 2.Auflage, Walsrode
 Clement, P., A.Harris, J.Davis (1993 Finches and Sparrows, London
 Immelmann, K., J.Nicolai, J.Steinbacher, H.E.Wolters 91977): Vögel in Käfig und Volière, Prachtfinken. Zweiter Band: Amadinen. 2.Auflage Aachen.
 Matzingern, W. 91988): Seltene asiatische Körnerfresser in der Schweiz. Gef.Welt, Heft 4.
 Mayer, H. (1985): Alle 13 Nonnenarten auf einen Blick. Gef.Welt, Heft 6
 Mayer, H. (1985): Erfolgreiche Zuchten von drei seltenen Nonnenarten: Hades-, Fünffarben-, Weiss-scheitelnonnen. Gef. Welt, Heft 2
 Meyer E. (1978): Zucht der Nevermann oder Weiss-scheitelnonnen, Gef.Welt, Heft 9
 Neff, R. (1979): Erfahrungen mit der Weiss-scheitelnonne. Gef.Welt, Heft 4
 Wolter, H.E. (1982): Die Vogelarten der Erde. Hamburg-Berlin

Juvenielen, 12 weken oud; bezig met de rui

© H.de Vos

Kwak

© Rik Meerema

Als mensen houden we van orde en structuur. Sommigen iets meer dan anderen, maar de meesten vinden het erg prettig dat in de supermarkt de koffie en de thee in de buurt van de koekjes staan. Toegegeven, structuur maakt veel zaken overzichtelijk en daarmee gemakkelijk te duiden: goed of fout, zwart of wit, mooi of lelijk. Lekker duidelijk! Met ongeveer goed, of bijna fout kunnen we meestal niet zoveel en grijs is een weinig zeggende kleur. Toch kan diezelfde drang tot orde en structuur ons ook redelijk in de weg zitten. Zelf merk ik dat vaak wanneer ik het met mensen over mijn hobby's heb. Zo zeg ik in een vogelhut of bij het fotograferen van een bijzonder vogeltje vaak niet dat ik ook vogelhouder ben. Niet dat ik mij er voor schaam, maar ik heb gewoon weinig zin in de discussie die daar dan van vaak op volgt, "Hoe kan dat nou samen gaan?", Ik pas dan niet in het hokje van de vogelaar. Ik houd mij niet aan de orde.

Ook vogelaars kun je onderverdelen in groepen. Rustige genieurs, die wel zien wat er op hun pad komt en de twitchers: vogelaars die vogelsoorten verzamelen, zoals filatelisten postzegels. Is er ergens een bijzonderheid gezien, dan komen de twitchers er als fruitvliegen op een overrijpe peer van heinde en verre op af. Tenslotte zijn er nog de vogelfotografen, waarvan sommige alles doen voor het ultieme plaatje. Ook hier houd ik mij niet aan de orde. Ja, ik ga regelmatig op pad zonder dat ik een specifiek doel heb en wanneer ik iets zie, gewoon of

bijzonder, maak ik graag een zo mooi mogelijk plaatje. Maar, ik houd ook lijstjes bij van soorten die ik gezien heb. Toch komt het maar weinig voor dat ik direct in de auto spring wanneer er ergens iets bijzonders is gezien. Dit laatste past ook niet zo lekker bij mijn baan en een gezin met opgroeiende kinderen.

Toch kan ik soms de verleiding niet weerstaan, voel ik een innerlijke drang en moet ik naar een soort toe. Zoals die keer bij de Kwak! Al zeker een dag of tien stond hij iedere dag op 'Waarneming.nl', niet ver van mijn werk en aan de foto's te zien was deze kleine reigerachtige weinig schuw. Elke dag nam mijn onrust wat toe, tot ik op een ochtend mijn fotospullen mee nam en na het werk gelijk door ging. Het watertje lag in een parkachtige omgeving met over het water hangende bomen en struiken. Ik speurde de oever af naar enig teken van de nachtreiger. Na een minuut of tien kwam er een tweede fotograaf aangelopen die wist te vertellen waar hij een dag eerder nog was gezien. Toen we hem na nog eens tien minuten speuren hadden gevonden, zag ik misschien wel het meest bijzondere vogelgedrag dat ik ooit zag. De Kwak was aan het jagen. Om visjes te trekken legde hij een klein takje in het water. Dan wachtte hij even af of er geïnteresseerde visjes op af kwamen, om die vakkundig met één uithaal van zijn snavel te verschalken. Kwamen er geen visjes, dan verlegde hij na een halve minuut het stokje. Het vissen met een hulpmiddel en het meenemen van dit visgerei is duidelijk een teken dat de Kwak vooruit kan plannen en daarmee een teken van intelligentie. Zo viste hij wel een klein uurtje lang en wij mochten mee genieten. Met een buitengewoon tevreden gevoel en een vol geheugenkaartje ging ik even later naar huis.

Weidevogels

© Rik Meerema

Eén- of tweemaal per jaar moet ik, meestal in het voorjaar, naar Friesland. Het is een soort behoefte, die diep van binnen komt. Een ochtend doorbrengen in mijn 'heitelân' (vaderland). Er zijn in Friesland heel veel prachtige gebieden, maar één gebied waar ik, zeker in het voorjaar, altijd blij van wordt, is de 'Warkumerwaard' (Warkumerwaard). Door de geur van kruidig grasland en het geluid van duizenden greidefûgels (weidevogels) waan ik mij even een paar uurtjes, ruim veertig jaar terug in de tijd. Het fotograferen wordt dan ook meer een alibi om een ochtend nostalgisch te genieten.

De 'Warkumerwaard' is een prachtig weidevogelgebied dat voelt, ruikt en eruit ziet, zoals tientallen jaren geleden heel Friesland eruit zag, rook en voelde. Vóór de "geneugten" van de zogenaamde vooruitgang als ruilverkaveling, diepontwatering, drijfmest en intensief gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en kunstmest.

Natuurlijk ik weet het, het heeft welvaart en voedselzekerheid gebracht. Maar tegelijk heeft het grote delen van een prachtig historisch landschap vernield en zakt de grond, door de ontwatering, steeds verder, waardoor oude gebouwen verzakken en moeten worden afgebroken. En het land zelf, het meest waardevolle productiemiddel van de boer, heeft bijna geen bodemleven meer. De hoge opbrengsten worden alleen in stand gehouden door steeds grotere hoeveelheden kunstmest en bestrijdingsmiddelen. In het verleden had het ecosysteem van het grasland een natuurlijke balans en buffer, die door honderden jaren rustig beheer tot stand gekomen was. Ditzelfde land

wordt nu iedere drie of vier jaar doodgespoten, omgeploegd en opnieuw ingezaaid. Maar, behalve dat er het vereiste 'hoogwaardige' gras groeit, is het er zo dood als een pier. Er is minder leven dan in veel woestijnen. De weidevogels hebben er niets meer te zoeken. Geen voedsel, geen beschutting, geen nestgelegenheid, niets.

Als ik als kind in het voorjaar naar mijn pake en beppe (opa en oma) fietste, dan fietsten we buiten de dorpen vooral door het veenweidegebied. Er waren te weinig hekpalen om alle grutto's en tureluren plaats te bieden en iedere paar honderd meter jubelde een veldleeuwerik zijn voorjaarslied boven je hoofd. Als er een kraai of roek over het weiland vloog, dan werd deze fel achterna gezeten door tientallen kieviten. Net zo lang tot de vogel zo ver weg was dat hij geen bedreiging meer vormde voor de eieren of jongen. Toen waren de kempfaan en watersnip door de mechanisatie en het vroege maaien op de meeste plaatsen al verdwenen.

Het fotograferen van weidevogels, doe ik meestal vanuit mijn mobiele schuilhut (auto), die ik op een goed plekje stil zet, om daarna af te wachten wat er gebeurd. De foto's bij dit stuk maakte ik op één mooie ochtend in het voorjaar van 2020. Ik denk dat ik ook in 2021 de behoefte om te gaan niet zal kunnen (of willen) onderdrukken.

Het Friesland, met die greidefûgels is weg, of vrijwel weg. Alleen op een paar plaatsen is het er nog. Meestal op speciaal fûgellân (vogelland). Eén van die plaatsen is de 'Warkumerwaard'. Daar hoor je in het voorjaar, 's ochtends vroeg, niets anders dan het meest fantastische concert dat ik mij kan voorstellen. 'Greidefûgels in concert.'

Gele kwikstaart

Kievit

Kemphaan

Kemphaan

Veldleeuwerik

Tureluur

Kwartels 8

Kwartels en patrijzen behoren tot de familie der hoenderachtigen. Best aantrekkelijke vogels om mee te beginnen! Maar welke soort past het beste bij jou en past jouw vogelverblijf bij alle soorten kwartels en patrijzen?

© H. Branje

Steenpatrijzen

Vrij grote patrijzen met prachtig getekende koppen en flanktekening. Er worden zeven soorten onderscheiden: de steenpatrijs (*Alectoris graeca*), chukarpatrijs (*Alectoris chukar*), Barbarijse patrijs (*Alectoris barbara*), phylby steenpatrijs (*Alectoris philbyi*), rode patrijs (*Alectoris rufa*), Arabische zwartkop-patrijs (*Alectoris melanocephala*) en de Przewalski steenpatrijs (*Alectoris magna*). Laatstgenoemde wordt overigens niet gehouden in avicultuur.

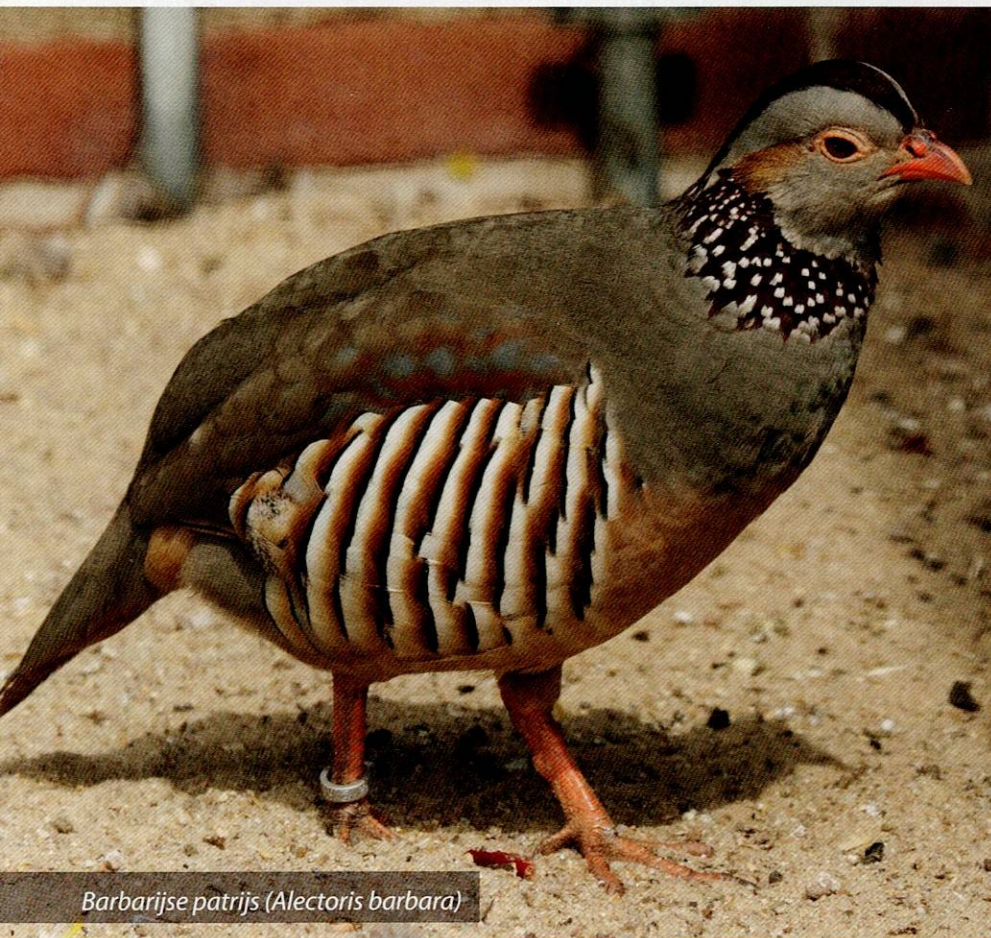
Van nature komen deze patrijzen voor

in droge leefgebieden. Vandaar dat ze bij voorkeur gehouden worden op een droge bodem. Mits droog gehuisvest zijn alle steenpatrijzen winterhard. Met name de chukarpatrijs en de rode patrijs zijn sterke vogels. Steenpatrijzen zijn, vergeleken met andere soorten patrijzen en kwartels, wat gevoeliger voor wormen en coccidiën. Het is dan ook zaak om de mest van deze patrijzen in de gaten te houden. Wordt de mest dunner en witter, dan duidt dit op coccidiën. In zo'n geval meteen actie ondernemen. Steenpatrijzen kunnen best vrij veel kabaal maken,

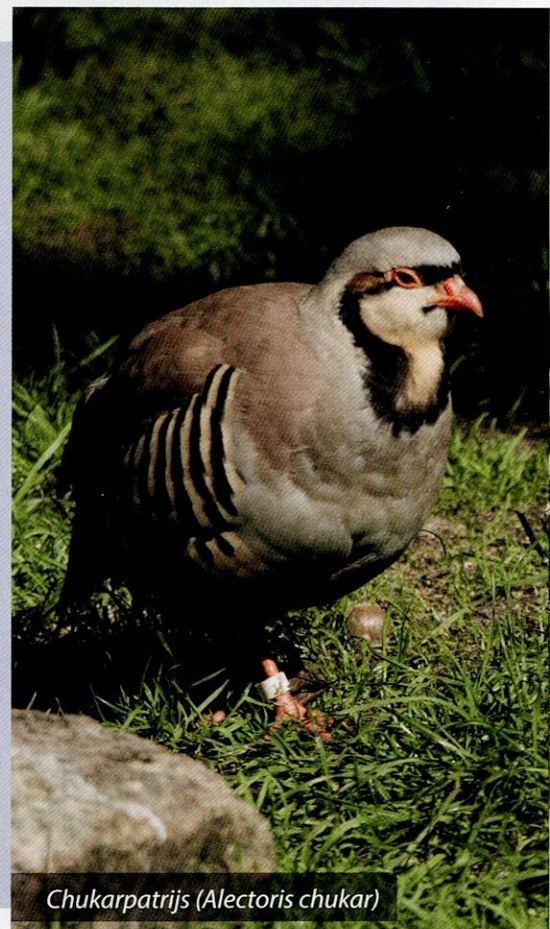
niet echt storend, maar tóch. Met name in het voorjaar wanneer de hormonen beginnen vrij te komen!

Ook kunnen de haantjes dan best wel agressief worden. Het is belangrijk dat de volière dan voldoende schuilmogelijkheden biedt aan de hen. Het is dan ook raadzaam om deze patrijzen in een wat groter verblijf te huisvesten dat bovendien voorzien is van veel groen waar schuilmogelijkheden zijn.

Gebroed wordt in een hoek van de volière achter een plank of dakpan en er worden zo'n tien eieren per legsel gelegd.

Barbarijse patrijs (*Alectoris barbara*)

Chukarpatrijs (*Alectoris chukar*)

De voeding kan bestaan uit Versele Laga pellets voor sierhoenders. Als lekkernij kun je af en toe wat hard voer geven. Echter wel oppassen dat de vogels niet vervetten, zeker wanneer het verblijf niet al te groot is; ze zijn er iets bevattelijk voor. Liefst toch minimaal 2 bij 2 meter aanhouden als bodemoppervlak. Voor de wat grotere Arabische zwartkoppatrijs is zeker een groter oppervlak vereist. Steenpatrijzen hoeven niet perse hoog te slapen, maar krijgen ze de kans, dan zullen ze de nacht vast en zeker op een hoger gelegen plek doorbrengen.

Parelkwartel, madagascarkwartel

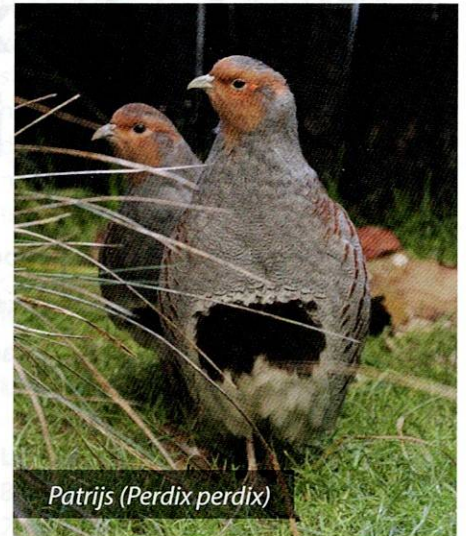
De parelkwartel (*Margaroperdix madagarensis*) is een prachtig gekleurde forse kwartel waarbij hen en haan heel goed van elkaar te onderscheiden is. In avicultuur wordt deze kwartel niet zo veel gehouden. Heeft misschien te maken met het feit dat de haan in het broedseizoen behoorlijk agressief kan worden jegens de hen. Een ruime volière met veel schuilmogelijkheden is dan ook een

must. De liefhebber zal de vogels goed in de gaten moeten houden en tijdig ingrijpen wanneer er problemen met agressie ontstaan. Om deze reden is deze kwartel niet geschikt voor beginnende liefhebbers.

Er is geen sprake van geluidoverlast. De vogels zijn winterhard en slapen op de bodem van het verblijf. Ze zijn niet specifiek gevoelig voor wormen en coccidiën. Al met al een vrij gemakkelijke soort. Ook deze kwartels kan men het beste op een droge bodem huisvesten.

Rotspatrijs (*Ptilopachus petrosus*)

Kleine patrijzen die desondanks een heel hard, doordringend geluid kunnen maken, met name 's morgens en 's avonds. Dus niet echt geschikt wanneer je in een dicht bebouwde buurt woont. De vogels zijn heel actief en niet agressief. Leven in de natuur in rotsachtige gebieden. Ze zijn niet overgevoelig voor wormen, coccidiën en blackhead.

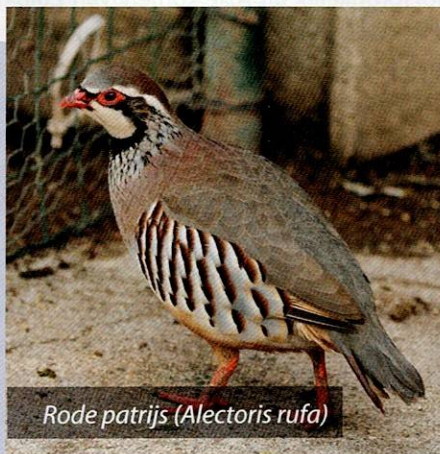
Patrijs (*Perdix perdix*)

Patrijs en baardpatrijs. (*Perdix perdix* en *Perdix dauuricae*)

Sterke, winterharde soorten. Kunnen ooit heel hard schreeuwen. Slapen op de bodem van het verblijf. Niet speciaal gevoelig voor wormen of coccidiën. Desondanks altijd twee keer per jaar preventief ontwormen. Huisvesten op een droge bodem.

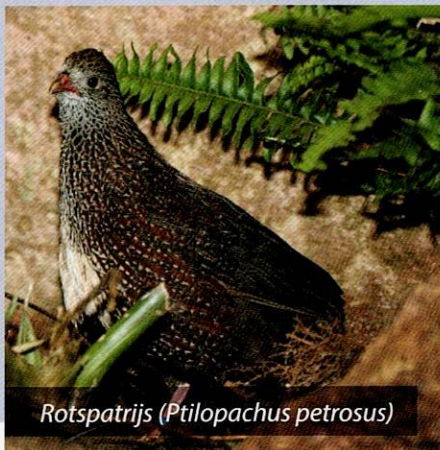
Philby's steenpatrijs (*Alectoris philbyi*)

Rode patrijs (*Alectoris rufa*)

Madagascarpatrijs (*Margaroperdix madagarensis*)

Rotspatrijs (*Ptilopachus petrosus*)

Arabische steenpatrijs (*Alectoris melanocephala*)

Zoete buxus en dikke mannen in de volière

Bepante volières zijn mooi en bovendien bieden ze vogels beschutting en extra nestelgelegenheid. De vorige artikelen gingen over buxus. Dit keer schrijf ik over een geurend neefje van buxus en over dikke mannen, ook familie.

© Harry Pierik

Hoe kunnen bloemen in de schaduw insecten lokken, terwijl die juist meestal hun voedsel zoeken op zonnige plekken waar een overvloed aan opvallende bloemen is?

Verleiden met heerlijke geuren, die een lekker hapje nectar beloven en op grote afstand te ruiken zijn, dat is de oplossing voor menig schaduwplant.

Sarcococca

Zo hebben bijvoorbeeld praktisch alle soorten *Sarcococca* honingzoet geurende, roomwitte, pluizige bloemetjes die van januari tot april in tuitjes uit de bladoksels tevoorschijn komen. In elk trosje bevinden zich zowel mannelijke als vrouwelijke bloemen die, doordat de kroonbladeren ontbreken, samen wel wat op een kwast van vetertjes lijken.

Na bevruchting door naar de geurende bloemetjes gelokte bijen en hommels, ontwikkelen zich vlezig, zwarte, meestal ei- of bolvormige besjes, waaraan dit wintergroene heestertje haar wetenschappelijke naam dankt. *Sarcos* is Grieks voor vlees en *kokkos* betekent bes, vandaar de Nederlandse naam vleesbes.

Passender vind ik zelf de treffende Engelse benaming *sweetbox* - zoete buxus dus.

Ja, je zou het zo op het eerste gezicht niet zeggen als je dit struikje bekijkt, maar *Sarcococca* behoort tot de *Buxaceae* en is dan ook familie van de *Buxus*.

Het is een opgaand struikje met verspreid staande, gaafrandige, leerachtige, lancetvormige bladeren. Het liefst staat

ze in humusrijke grond met een beetje kalk, op een beschut plekje in de schaduw(maximaal twee zonuren per dag) of halfschaduw(maximaal vier uren zon per dag). Op een standplaats in de volle zon en pal in de winterwind kunnen de bladeren verbranden of bevriezen.

Afhankelijk van aan wie je het vraagt, bestaat het geslacht *Sarcococca* uit tussen de tien en twintig soorten, die vrijwel alle oorspronkelijk uit Azië komen, van Zuidoost-Azië, Zuidwest-China tot in het Himalaya gebied en Afghanistan.

Hieronder noem ik enkele voor in onze tuinen en volières geschikte soorten en cultuurvariëteiten.

Om te beginnen een aantal verschillende vormen van de variabele soort *Sarcococca hookeriana*, die zijn genoemd naar Joseph Dalton Hooker (1817-1911), botanicus, vriend en klankbord van Charles Darwin, bovendien directeur van de Londense Kew Gardens, én planthunter. Hij nam deze *Sarcococca* mee uit Zuid China. Opvallend zijn de rode twijgen en het smalle lancetvormige blad. *S. hookeriana* 'Purple Stem' kan wel een meter hoog worden en heeft ranke zwartrode twijgen, bladstelen en middennerf, de *S. hookeriana* 'Digyna' ziet er praktisch hetzelfde uit. De in ons klimaat compact blijvende *S. hookeriana* var. *humilis* (30-50cm) uit de Chinese provincies Hubei, Sichuan en Yunnan groeit er in struikgewas op een hoogte van 200 meter. Als ze het naar de zin heeft, vormt ze worteluitlopers en zo kunnen er op de volièrebodem uitein-

Sarcococca hookeriana 'Little Gem', bos-sig, goed vertakt, rijk bloeiend en heerlijk geurend. Na de bloei verschijnen er - zoals bij bijna alle zoete buxussoorten - vlezige, zwarte besjes

Sarcococca ruscifolia, heeft een beschutte plek nodig en krijgt in tegenstelling tot haar familieleden rode besjes.

delijk prachtige, donkergroene matten ontstaan. Eenmaal aangeslagen kunnen ze zelfs gedijen in droge schaduw. *S. hookeriana* 'Little Gem' is als kruising tussen de 'Humilis' en een 'gewone' *S. hoo-*

keriana een compact en mooi regelmatig vertakt, rijkbloeiend heestertje. Ze bloeit van februari tot april en is zeer geschikt voor in de tuin en in de volière. Omdat *Sarcococca ruscifolia* wat vorstgevoelig is, kan ze het beste op een beschutte plek worden toegepast. Ze heeft glanzende lancetvormige bladeren die dicht bijeen staan. Haar bessen zijn rood. De vorm *S. ruscifolia* 'Dragon Gate' heeft kleiner blad. De zelden aangeboden soort *Sarcococca wallichii* uit Nepal, heeft groter eivormig blad en kan ongeveer anderhalve meter hoog worden.

Dikkemanskruid

Uit de bossen van China en Japan stamt een heel ander lid van de Buxaceae, de welbekende bodembedekker *Pachysandra terminalis*, schaduwkruid en ook wel dikkemanskruid genoemd - zodenvormend door ondergrondse uitlopers, de zogenaamde rizomen - wordt zij zo'n 25 cm hoog. Het wintergroene blad is glanzend, leerachtig en staat in een krans van vier tot zes aan het eind van de stengel (terminalis = aan het einde). De bo-

venste helft van de bladrand is getand. Van maart tot mei torenen er boven deze bladkransen witte aartjes uit met veel mannelijke en enkele vrouwelijke bloemen. De mannetjes hebben vier meeldraden waarvan de witte helmknoppen nogal dik zijn, vandaar de wetenschappelijke naam *Pachysandra*, dikke mannen. Dikkemanskruid doet het goed als bodembedekker op schaduwrijke en half beschaduwde plekken als onderbegroeiing van bomen en struiken in humusrijke grond. Plant je ze in de volle zon dan verkleurt het blad en vermindert de groei. De iets compactere cultuurvariëteit *Pachysandra terminalis* 'Green Sheen', met extra glimmend blad, kan wat beter tegen volle zon.

Zowel de verschillende vormen van *Sarcococca* als *Pachysandra* zijn wintergroen en een aantal van hen is bruikbaar als kleine geurende heester of bodembedekker in de volière.

In een volgend artikel schrijf ik onder andere over druifheide, die qua blad wel wat op zoete buxus lijkt, maar er geen familie van is.

Sarcococca hookeriana 'Purple Stem' kan uitgroeien tot ongeveer een meter hoog.

EXPERT

BY & FOR BREEDERS

✂ 150+ PRESTATIEGERICHTE VOEDERS
voor vogels, knaagdieren & konijnen:
evenwichtige & voedzame mengelingen,
gebruiksklare ei- & zachtvoerders,
& mono-component producten.

ALWAYS IN
THE WINNING FOOD!

Binnenkort zitten een pak van uw favoriete Witte Molen producten in een nieuw jasje. Wilt u meer weten over de nieuwe Witte Molen Expert-range, neem gerust contact op.
info@wittemolen.com
www.wittemolen.com

Witte Molen is een merk van LARØY GROUP™
www.laroygroup.com

Kweek met de Europese blauwe ekster (*Cyanopica cyanus*/ Cooki)

© Cor Spil

Volwassen vogel

Na jarenlang kweken met purperglansspreeuwen was ik toe aan een andere soort. Mijn keuze viel op de Europese blauwe ekster, een soort die uitsluitend voorkomt in het zuiden van Portugal en Spanje.

Aanschaf (2019)

Op zoek naar blauwe eksters eerst internet afgespeurd, maar telkens waren de aangeboden vogels reeds verkocht. Totdat in België een gereserveerd koppel vrijkwam. We reisden af naar

Antwerpen en werden allervriendelijkst ontvangen. De verkoper had al vermeld dat het een wat ouder koppel betrof. De pop was van 2013 en de man van 2014. Ze hadden wel eieren gelegd en er waren ook jongen geweest maar na enkele dagen waren die dood of verdwenen. De leeftijd leek me bij dit soort vogels geen bezwaar dus ik besloot om met dit koppel een poging te wagen en de koop werd gesloten. De verkoper was zo vriendelijk om mij de nestmand van de vogels mee te geven.

Huisvesting

De vogels werden apart gehuisvest in een vlucht met een lengte van 4 meter, breedte 1 meter en hoogte 2 meter. De vlucht is gedeeltelijk overdekt. De bodem bestaat uit fijn grind en de beplanting is een conifeer en twee beukjes. Er zijn wat zitstokken aanwezig en er wordt van buiten gevoerd door middel van een draaiplateau. De voeding bestaat uit universeelvoer, beokorrels, puppybrokjes, wat meelwormen en af en toe wat fruit. De vogels voelden zich al snel thuis, aten goed en aan de gedragingen kon je duidelijk zien dat het een koppel was. Het zijn mooie levendige vogels. Bovendien maken ze niet zoveel lawaai als je van eksters zou verwachten.

Kweekjaar 2020

Het broedseizoen begint op het Iberisch schiereiland voor deze vogels ongeveer in april. De meegekregen nestmand werd in maart opgehangen. Niet lang daarna werd er met allerlei nestmateriaal gesleept. Ze stoffeerden het nestkorfje in de mand een beetje met kokosvezels en kort

daarna werden er op 22 maart en de dagen daarna zes eieren gelegd.

Dat begon goed. Een paar dagen later waren er nog maar vijf eieren over. Waarschijnlijk was het zesde ei door een van de vogels verwijderd en opgegeten. Na veertien dagen broeden bleek alles onbevrukt te zijn. Dat jaar volgde er nog twee broedsels waarbij er jongen uit het nest verdwenen en pogingen tot handopfok mislukten. Een broedseizoen zonder succes maar waarin de nodige ervaring was opgedaan. In het najaar kon ik nog een tweede koppel uit 2016 aanschaffen zodat er wat meer kans op resultaat was en ik zo nodig reserve vogels zou hebben.

Kweekjaar 2021

Omdat de man vorig jaar blijkbaar later in broedstemming kwam dan de pop heb ik de nestmand pas op 1 april opgehangen. Ik heb ze allerlei soorten nestmateriaal gegeven waarvan de kokosvezels en lichtgekleurd paarden- en hondenhaar favoriet waren. Het oude nest werd opgeknapt en op 10 april werd het eerste ei gelegd. Er volgden er nog vijf. Na schouwen bleken er drie bevrucht te zijn. Vlak voor het uitkomen van de eieren heb ik de man apart gezet om te voorkomen dat hij de jongen zou verwijderen. Hij krijgt tijdens de opfok van de jongen zoveel eiwitten binnen dat hij veel te vroeg weer aan een volgende ronde wil beginnen.

Na 16 dagen broeden lagen er op 2 mei drie donker gekleurde jongen in het nest. Er werden geweepte puppybrokjes, een beperkte hoeveelheid meelwor-

Mand

men, buffalowormen en pinkies aangeboden. De pinkies worden onder koud water gespoeld, daarna 10 seconden in kokend water gedompeld en vervolgens ingevroren. Het voer werd van tijd tot tijd bestrooid met gistical en poeder voor handopfok. Vorig jaar gaf ik om de paar uur een beperkte hoeveelheid voer omdat het grootste deel door de man werd verorberd. Dit jaar kon ik grotere hoeveelheden aanbieden omdat de pop het grootste deel van de tijd op het nest zit om de jongen warm te houden. Hondenbrokken en maden werden het eerst gevoerd en daarna kwamen de buffalowormen aan bod. Het voer werd eerst in de badschaal gedeponeerd, gespoeld en daarna weer in de snavel genomen. Ze hebben toch een soort van opslagruimte in de bek omdat je geen "snor" van voer ziet zoals bij spreeuwen en merels. De pop kweet zich uitstekend van haar taak en de jongen groeiden prima. Op de achtste dag zijn de jongen met 5mm ringen geringd. Volgens de lijst moeten ze worden geringd met 6,5 mm. Dit is echter veel te groot. 4,5 mm zou denk ik ook nog wel kunnen. De ringen werden, vanwege de fel paarse kleur dat jaar, voor de zekerheid omwikkeld met tape. Bij de donkerder kleuren is dat waarschijnlijk niet nodig.

Na twintig dagen vlogen de jongen uit. Ze kunnen dan nog nauwelijks vliegen en houden zich stil in de conifeer. Die nacht

en voor de dagen erna werd er hevig onweer, storm en zware regen voorspeld dus ik besloot de pop en de jongen naar een kleine vlucht in de schuur te verplaatsen. Helaas viel dat verkeerd uit. De pop heeft niet meer gevoerd en pogingen tot handopfok mislukten. Na drie dagen waren de jongen dood.

Het andere stel bouwde ook een mooi nest in de aangeboden mand. Het nest bleef echter leeg. Reden onbekend, tot dat ik een van de vogels het nest zag verlaten met een ei in de snavel. Dit ei werd vervolgens met smaak verorberd. De pop heeft weken zitten broeden op een leeg nest. Pogingen om ze wat meer beschutting te geven haalden niets uit. Ik moet ze op één of andere manier afleren om de eieren op te vreten. Misschien door ze rotte eieren aan te bieden? Of heeft iemand een andere/betere suggestie?

Tweede ronde

Man en pop weer herenigd en alsof er niets gebeurd was begonnen ze aan de tweede ronde. Ook dit keer zes eieren waarvan er maar twee bevrucht waren. Slechts één ei kwam uit. Het andere ei was halverwege afgestorven. Alles verloopt als de ronde ervoor en het jong vloog na een kleine drie weken uit. Het wordt goed door de pop gevoerd en wordt steeds behendiger. De tape is van de ring verwijderd. Twee weken na het uitvliegen, toen het jong ook zelf goed at, heb ik de man weer in de vlucht geplaatst. De man had alleen maar oog voor de pop en liet het jong met rust. Als de nestmand er nog in had gehangen denk ik dat ze nog aan een volgende ronde waren begonnen. Voor dit seizoen is het echter genoeg. Met slechts één jong op stok was dit jaar voor mij tóch geslaagd. (na geslachtsbepaling bleek het een pop te zijn).

Voor opmerkingen of suggesties: cor-spil@ziggo.nl

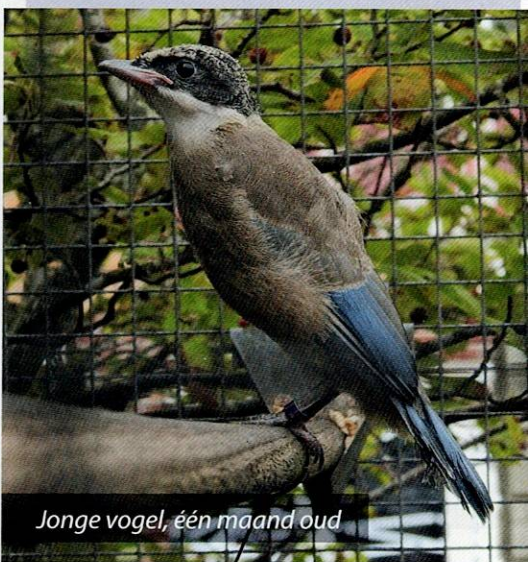
Vol nest met zes eieren

Jonge eksters, 10 dagen oud

Mooie jongen, al flink in de veren

Jonge vogel, één maand oud

In de keuken van... Armand Cleynen in Tienen

Armand Cleynen houdt al zo'n vijftig jaar wilde duiven en heeft in die jaren al veel artikelen geschreven over wilde duiven. Een zeer goede reden om een bezoek te brengen aan deze Belgische liefhebber.

© H. Branje

Armand bij een van de vele volières

Het begin

Armand Cleynen is in de vogelhobby hoofdredacteur van de werkgroep 'wilde duiven' van Aviornis. Daarom eerst even iets vertellen over Aviornis en haar ontstaan.

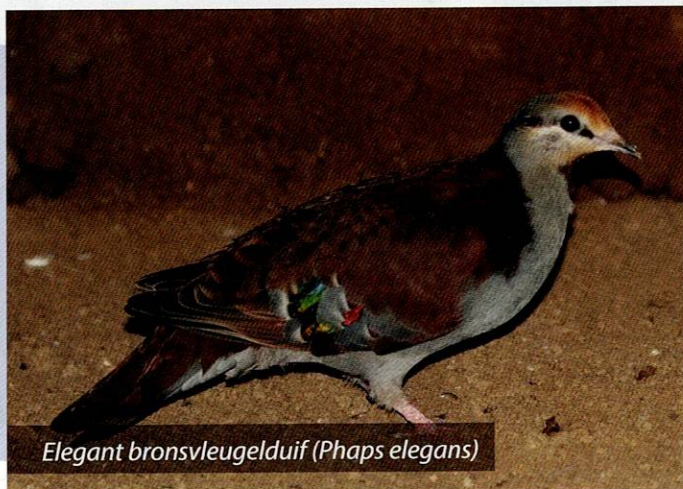
Vóór 1974 werd elk jaar een kleindiertentoonstelling gehouden in het Belgische Tienen. Daar waren naast sierpluimvee, sierduiven en konijnen ook elk jaar veel fazanten en watervogels te zien. Destijds was er nauwelijks literatuur voorhanden met betrekking tot deze soorten vogels, terwijl ze wel erg in de lift waren qua populariteit. Binnen de kleindierenbond zijn Armand en vogelvriend Fons Reynaers toen begonnen met informatie in de vorm van stencils ter beschikking te stellen van liefhebbers van park- en watervogels. Elke twee maanden verschenen er stencils met informatie over onder andere het houden en verzorgen. De belangstelling nam dusdanige vormen aan dat men in 1973 besloot een eigen speciaalclub op te richten die zich met name zou specialiseren op park- en watervogels. Armand, inmiddels 72 jaar, werd samen met Fons Reynaers een van de oprichters van deze vereniging van park- en watervogels: Aviornis.

Aviornis

In de loop der jaren heeft deze speciaalclub zich zeer sterk ontwikkeld en vandaag de dag zijn er afdelingen in Vlaanderen, Wal-

Wilde duiven

Onder 'wilde duiven' verstaan we alle soorten duiven die geen postduiven of sierduiven zijn. Er worden, afhankelijk van de auteurs, zo'n 42 families en 309 soorten onderscheiden (Lynx Edicions). Onze post- en sierduiven zijn alle afstammelingen van de rotsduif (*Columba livia*). Binnen de NBvV zijn behoorlijk wat liefhebbers die in hun volières enkele en soms zelfs veel soorten wilde duiven houden. En vaak ook tentoonstellen, bijvoorbeeld op 'Vogel' in Zwolle.

Elegant bronsvleugelduif (*Phaps elegans*)

Wongaduif (*Leucosarcia melanoleuca*)

Ionië, Nederland, Frankrijk, Duitsland, Spanje/Portugal en vanaf volgend jaar ook Groot-Brittannië. De afdelingen van Vlaanderen en Nederland werken heel nauw samen en hebben een gemeenschappelijk blad dat elke twee maanden verschijnt.

De naam 'Aviornis' is de overkoepelende naam. De verschillende landen hebben een zelfstandig bestuur en eigen bladen met hun eigen inhoud. Alleen het hoofdartikel wordt in de verschillende talen vertaald en voorzien van dezelfde foto's. De rest van de inhoud verzorgt het betreffende land. Uiteraard worden interessante artikelen uitgewisseld en vertaald. De hoofdbesturen van de verschillende landen hebben regelmatig contact, maar er is geen overkoepelend Aviornis-bestuur over alle landen heen.

Werkgroep

In het begin van de zeventiger jaren was er maar sporadisch iets te vinden over het hoe en wat met wilde duiven. In 1987 werd binnen Aviornis de werkgroep 'wilde duiven' opgericht die vanaf het begin gewerkt heeft aan het verzamelen en verstrekken van goede informatie over voeding, houderij, huisvesting enzovoort van wilde duiven. De werkgroep stelde zich ook ten doel om de fok van wilde duiven in avicultuur aan te moedigen en via fokprogramma's te proberen op populaties van verschillende soorten in avicultuur op peil te houden. Armand is hier vanaf het begin een drijvende kracht geweest.

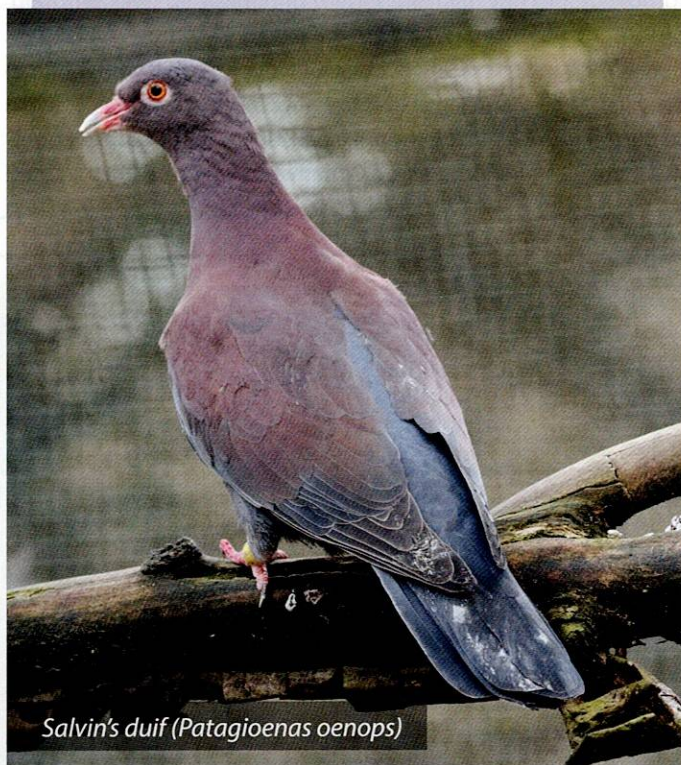
De werkgroep komt jaarlijks eenmaal bij elkaar in België (Tielen) en in Nederland (Veldhoven). Een belangrijk onderdeel van de werkzaamheden vormt de jaarlijkse tellijst waarbij de verschillende liefhebbers in België en Nederland aangeven welke soorten zij in huis hebben en van welke soorten er jongen op stok gekregen zijn. Op die manier krijgt men een overzicht welke duiven gehouden worden en door wie. Bovendien kan men als werkgroep in actie komen wanneer bepaalde soorten flink in aantal achteruit gaan lopen om welke reden dan ook. Er wordt dan geprobeerd om verschillende liefhebbers er toe te bewegen om weer wat van dergelijke soorten te gaan houden en kweken.

Hobby in Tienen

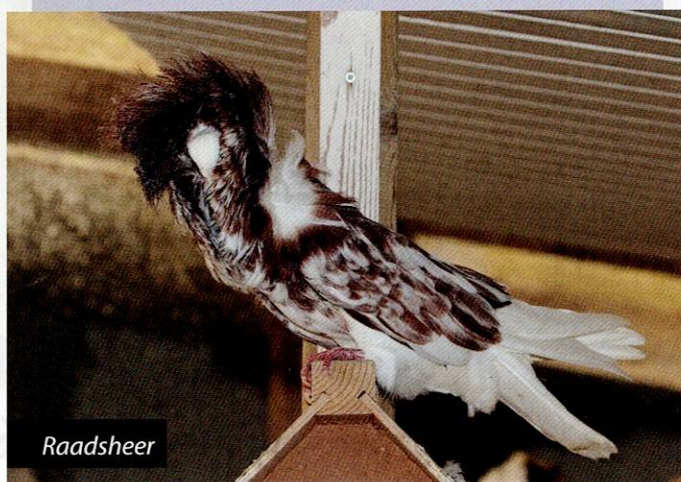
Armand heeft altijd interesse gehad in vogels en is op z'n vijftiende, zestiende begonnen met fazanten waarvan hij op een gegeven ogenblik vijftien verschillende soorten had. Te veel jongen en te vaak ruimtegebrek deden hem op een gegeven moment een andere richting zoeken: wilde duiven. Na 'n aantal jaren werden er in de verschillende volières namelijk allerlei soorten wilde duiven gehuisvest. In de loop der jaren heeft Armand meer dan vijftig soorten zaadetende en vruchten etende duiven gehouden en meer dan 65 soorten succesvol gefokt. Vandaag de dag heeft hij nog steeds ruim vijftig verschillende soorten, met name grotere soorten. En van elke soort worden minstens twee koppels gehouden. Dat zijn dus veel volières. Maar.... sommige soorten kunnen gelukkig zonder problemen bij elkaar in een ruimte gehuisvest worden. In enkele zeer grote vluchten worden op de bodem zelfs zonder problemen fazanten gehouden: blauwe en witte oorfazanten, zilverfazanten en chinquis pauwfazantjes. Deze grote vogels leven in pais en vrede met de duiven in hun

Olijfduif (*Columba arquatrix*)

Salvin's duif (*Patagioenas oenops*)

Raadsheer

Metallica duif, (Columba vitiensis metallica)

grote verblijven,

Behalve wilde duiven omvat huize Cleynen een half vogelpark op de circa 2 hectare grond achter het huis: indische ganzen, Toulouse ganzen, Ross ganzen, roodhals ganzen en keizerganzen. Daarnaast enkele volières met kroonkraanvogels en jufferkraanvogels.

Verder grote vogels als de , Amerikaanse Narragansett kalkoenen, Belgische Ronquières kalkoenen, Java pauwen en blauwe pauwen (zwartvleugel, witte en blauwe). Een imposante collectie.

Raadsheren

Een tweede passie van Armand is 'raadsheer'; De raadsheer is een bijzonder mooie sierduif met een prachtige kuif. Deze sierduif fokt Armand al meer dan veertig jaar en hij behoort al tientallen jaren tot een van de topkwekers van deze sierduif. Van zijn veertig koppels worden jaarlijks zo'n honderdvijftig jongen gefokt die tentoongesteld worden op verschillende shows in binnen- en buitenland. Dit overigens in tegenstelling tot de wilde duiven die niet naar vogelshows ingezonden worden. Behalve raadsheren fokt hij ook nog zijdevederige lachduifjes.

Een van de meest memorabele trofeeën die Armand gewonnen heeft met z'n raadsheren is de vermaarde 'vaas van Sèvres (le prix du Président de la République) die hij in 1976 op een Europees kampioenschap in Frankrijk gewonnen heeft als beste van de hele show. In Frankrijk is dit een van de hoogste onderscheidingen in de sportwereld; ook de winnaar van de Tour de France krijgt deze trofee overhandigd door de President van Frankrijk....

- heb ik weer, krijg ik van mijn kweker een vrouwtje met claustrofobie -

henny

Aandacht voor nieuw-gekochte tropen

© Jan Wijnhoven

Na aankoop van een vogel is het belangrijk om te zorgen voor goede zorgen tijdens het transport en de ontvangst bij hun nieuwe eigenaar.

Aparte kooi

Een eerste vereiste is dat de kooi klaar staat voordat de nieuwe vogels arriveren. Pas gekochte vogels moeten minstens twee weken apart gehouden worden, voor ze in het toekomstige verblijf ondergebracht kunnen worden.

Deze afzondering is nodig voor het welzijn van al de door u gehouden vogels, want een pas gekochte vogel die ongezond mocht blijken te zijn, heeft individuele zorg en aandacht nodig en mag volstrekt niet in contact komen met uw andere gevederde vrienden. Daarom moet ook de kooi waarin de nieuwe vogels komen, goed zijn schoongemaakt en van minstens twee zitstokken voorzien. De dikte van deze stokken hangt natuurlijk nauw samen met de soorten die in de kooi gehuisvest dienen te worden. Ook mogen er in deze quarantainekooi geen etensresten, uitwerpselen, veertjes en nestmateriaal van vorige vogelbewoners zijn, daar deze een bacteriënbron vormen en dus een schadelijke uitwerking kunnen hebben op onze nieuwe vogels. Reinheid is te allen tijde van zeer groot belang.

Zitstokken

De zitstokken voor kanaries en parkieten zijn ook geschikt voor Grote Ekstertjes, Grote Cubavinken, kardinalen en nonnen, maar niet voor de nietige pootjes van de allerkleinste soorten zoals de kleine vinken, prachtvinken en astrilden. Goede "voetgesteldheid" is voor de vogels van even groot belang als voor mensen. Men doet er verstandig aan hier direct bij aankomst aandacht aan te besteden.

Het strekt tot aanbeveling de zitstokken

glad te houden, dus geen ruwe stukken hout waar ze met de nageltjes aan kunnen blijven hangen, met alle nare gevolgen van dien.

De zitstokken en de naden van de kooi dienen met 'n luis- en inktendodend middel te worden bespoten of ingesmeerd; ideaal is om de gehele kooi voor ontvangst van de nieuwe vogel(s) te ontsmetten!! Vooral bij nieuwe vogels komt het veelvuldig voor dat ze luis bij zich dragen (bijvoorbeeld tijdens het vervoer opgelopen).

Zijn de nieuw aangekochte vogels eenmaal in het verblijf ondergebracht, dan dient men de vogels nog eens te desinfecteren. Hiervoor zijn in de handel verstuivingsvloeistoffen verkrijgbaar, die bacteriëndodend zijn en die geen nadelige invloed op de vogels hebben.

De vloer van de kooi kan men het beste bedekken met het bij de dierenpeciaalzaken verkrijgbare "schelpenzand". Vogelgrit moet in een apart bakje te worden gegeven.

Voer en omgeving

Indien de voerbakje zich buiten aan het voorfront bevinden, plaats dan voor alle zekerheid de eerste dagen een voer- en waterbakje in de kooi, totdat u zeker weet dat ze de aan de buitenzijde aangebrach-

te voerbakjes en drinkfonteyntjes gevonden hebben. Draag er wel zorg voor dat de op de grond geplaatste bakje niet onder de zitstokken staan, omdat ze anders vervuild kunnen raken.

Het is van groot belang dat een vogel zo spoedig mogelijk nadat hij in een kooi geplaatst is gaat eten en drinken, want alleen dit zal de lichaamstemperatuur van de vogels doen verhogen, welke tijdens het vervoer aanmerkelijk gedaald is. Drinkwater is ook geen overbodige traktatie na zo'n tocht.

Een warme kamertemperatuur is ook nodig en zoals de ondervinding geleerd heeft, is een temperatuur van 18 graden Celsius voor de kleinere exoten geen overbodige luxe.

Indien de vogels de gevolgen van de reis slecht verwerkt hebben, (bol zitten) is het raadzaam de temperatuur op te voeren tot zo'n 26 graden Celsius totdat de vogel weer tekenen geeft van definitieve beterschap. De temperatuur dient geleidelijk teruggebracht te worden naar 18 graden Celsius.

Geef de vogels een goed mengsel exotenvoer en eivoer. Ook gekiemde zaden zijn zeer belangrijk. Ook een weinig appel of sinaasappel zal graag gegeten worden. Troggerst, in wat strengen opgehangen, zal een welkome versnapering zijn en tevens hen wat te doen geven.

Nog een laatste tip: laat de vogels nadat u ze in de observatiekooi hebt ondergebracht enkele dagen in volstrekte rust en observeer ze op enige afstand, zodat ze volledig kunnen herstellen van alle emoties.

Veel succes.

Blauwgrijs roodstaartje (Estilda caerulea)

Keurmeester 138

Op de Voorjaarstechnische dag van de keurmeestersvereniging in Apeldoorn gaat het over de toekomst van de vogelsport en dus die van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers (NBvV).

Louis van Kelckhoven

Het Jaarverslag (terugkijken) en het Beleidsplan (vooruitkijken) staan op de agenda. Geconstateerd wordt dat het zorgelijk is dat het aantal leden van onze bond jaarlijks met 1000 zielen achteruit gaat. Dat er minder afdelingen zijn, met als gevolg minder shows en minder werk voor keurmeesters. Dat districten, net als de afdelingen trouwens, moeite hebben om bestuursleden te vinden. Iets waar ook het bestuur van de keurmeester vereniging tegenaan loopt. Dat de NBvV meer en meer verspreide leden telt is een teken aan de wand. Vaak mensen met een gezelschapsvolière achter het huis. Liefhebbers die gebruiken van wat de bond hen biedt, kennisoverdracht, ringen bestellen, maar die hun vogels niet showen of meedoen aan

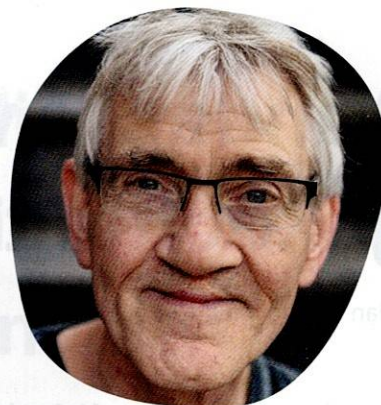
het verenigingsleven. Laat staan dat ze een bestuursfunctie ambiëren.

Keurmeesters zijn vanuit hun aard geen doemdenkers. Wij boeren niet achteruit, maar gaan mee met onze tijd. Vandaag de dag verandert het vogels houden, kweken en tentoonstellen.

Meer vogelhouders hebben minder vogels op het hok. Uit praktische overwegingen: kosten stijgen en ruimte voor huisvesting kan beperkt zijn. Maar velen van ons beseffen ook dat minder vogels houden vaak minder werk en meer plezier betekent.

Het vermeerderen van vogels om het vermeerderen, in de hoop om daar een paar centen aan over te houden, is een gepasseerd station. Bij vogels houden anno 2022 ligt de nadruk op kwaliteit en niet op de kwantiteit (hoeveelheid) en is er meer oog voor dierenwelzijn.

We zien ook minder vogels op shows. Dat hoeft niet erg te zijn, als de kwaliteit er maar is. Niets is zo frustrerend voor een keurmeester dan vogels te moeten beoordelen die alleen maar worden ingezonden om aantallen te halen.

Vanuit het besef dat minder vogels houden meer plezier betekent, zijn meer en meer vogelhouders specialisten. Iemand wil wel zebravinken leren keuren, maar het hele spectrum aan Australische prachtvinken en hun mutanten dat daarbij hoort (om maar iets te noemen), wordt vaak een te hoge drempel wordt gevonden om met de opleiding tot keurmeester te beginnen.

Want ook keurmeesters stoppen. Vanwege hun leeftijd, omdat ze het niet eens zijn met de gang van zaken of omdat ze zich groen en geel ergeren aan de kleurenkermis. Het bestuur van de keurmeestersvereniging tropische vogels & parkieten denkt na over een opleiding nieuwe stijl. Moet er een basisopleiding komen die stukje bij beetje kan worden uitgebreid door het volgen van modules? Ook voor de keurmeestersvereniging blijft het een uitdaging om bij de tijd te blijven.

BONDSMEDEDELINGEN

Bondsmededelingen mei 2022

DISTRICT LIMBURG

Tijdens de jaarvergadering van VV Echt op 18 maart is de voorzitter de heer Thei Vinck gehuldigd voor zijn 60 jarig lidmaatschap. Hiervoor heeft hij tijdens deze vergadering de onderscheiding ontvangen. Deze werd

hem overhandigd door districtsbestuurders de heren Leo Smeets en Gerard Souren. Tevens is hij door de vereniging benoemd tot erevoorzitter voor alle werkzaamheden die hij verricht heeft.

VAN DE KEURMEESTERVERENIGING Tropische vogels en parkieten

Zaterdag 26 februari nam de Technische Commissie tropische vogels & parkieten in Soest bij zes aspirant-keurmeesters het praktijkexamen af.

Dat resulteerde in een nieuwe lichte keurmeesters tropische vogels, Europese cultuurvogels, duiven en grondvogels. V.l.n.r.: Marcel Ponte (Maasland), Jeroen van der Zwaag (Winschoten), Gerrit Streefkerk (was al keurmeester tropen en kan nu ook besteld worden voor het keuren van kromsnavel), Angelique Zijlstra (Haringen), Peter vander Noord (IJmuiden) en Paul Linskens (Well). De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers (NBvV) feliciteert de geslaagden van harte. Heeft u als vereniging een keuring te vergeven, denk dan ook eens aan deze nieuwe lichte keurmeesters. Hun gegevens zijn voor de secretarissen van de afdelingen in te zien in de keurmeestersagenda op de website van de bond.

G. van Esdonk uit Drunen heeft een nieuw mail adres : fam.v.esdonk@kp-nmail.nl

L. Nieuwenhuisen uit Oosterhout is gestopt als keurmeester.

Zangkanaries

B. Wessels uit Vriezenveen is overleden. bevoegd om postuurkanaries te keuren.

DISTRICT ZUID-HOLLAND

Op 28 februari was de heer F v Soest, lid van Ko4 Krimpen a/d IJssel 50 jaar lid. Hij heeft uit handen van de voorzitter de speld voor 50 jaar lidmaatschap ontvangen, alsmede de bloemen en felicitaties.

Tijdens de jaarvergadering van vogelvereniging "De Vogelvriend" werd de heer Cees van Wingerden gehuldigd voor het 50-jarig lidmaatschap van de vereniging en van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. Voorzitter Herman Kleijn heeft het insigne opgespeld. Tevens werd ook voorzitter Herman Kleijn gehuldigd met het 50-jarig lidmaatschap van de vereniging. Beide heren kregen een oorkonde, een kristallen vogel en een bloementje uitgereikt.

De bestuursleden Pieter van Meeuwen en Wim de Groot werden ook in het zonnetje gezet en werden benoemd tot erelid. De heren J.C. de Veer en R.H. Sterk, beiden ook 50 jaar lid van de vereniging en 50 jaar lid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, waren door omstandigheden niet aanwezig.

DISTRICT NOORD-HOLLAND

Bij Kleurenpracht (H80) vierde men het 50-jarig jubileum van Dhr. Ton Dekker.

Bij Vogelvrienden Aalsmeer was Dhr. L.J. de Vries maar liefst 60 jaar lid. Hij is het eerste lid dat zo'n lange staat van dienst heeft bij de Vogelvrienden Aalsmeer.

DISTRICT GELDERLAND

Dinsdag 1 maart werd Gerrit Haank tijdens de ledenvergadering gehuldigd vanwege zijn 50 jarig lidmaatschap van de NBvV en vogelvereniging Tot Ons Genoegen Eerbeek. Voorzitter Alberts prees hem omdat hij de boel altijd netjes voor elkaar heeft en nooit te beroerd was om een ander te helpen. Daarnaast is Gerrit Haank al jarenlang een gewaardeerd keurmeester. Namens de bond werd Haank gehuldigd door district secretaris André Konijnenberg - ook hij had woorden van waardering voor Gerrit Haank.

Op vrijdag 18 maart zijn drie leden van vogelvereniging "de Putter" uit Putten Gelderland (P09) gehuldigd vanwege hun 50 en 60 jarig lidmaatschap. De door Covid uitgestelde huldiging vond plaats tijdens de jaarlijkse bingo avond van de vereniging. De jubilarissen, Aart Knoppert (50 jaar lid) en Antoon van Dijk en Wob van den Hoorn (60 jaar lid), kregen door districtvoorzitter Wim Theloozen de bijbehorende versierselen opgespeld en werden door hem namens de NBvV van harte gefeliciteerd met het bereiken van deze mijlpaal.

DISTRICT NOORD-BRABANT OOST

Na 2 jaar uitstel vanwege de bekende corona was het op zondag 6 maart eindelijk weer eens tijd voor een klein feestje bij V.V. De Woudgalm in Oirschot. Eindelijk kon districtsvoorzitter van O. N. Brabant; Peter Verkuijlen, onze jubilarissen komen huldigen. Hij deed dat met veel enthousiasme en kennis van onze vereniging en onze jubilarissen. Onder hen was Jan van Aarle, intussen 62 jaar lid. Jan is oud secretaris van De Woudgalm en nog steeds trouw lid.

Op 25 maart 2022 was het dan eindelijk zover dat we de huldiging van Bavo de Grijs, die in 2021 50 jaar lid was van de NBvV en De Vogelvriend Nieuwkuijk N38, na de Corona beperkingen konden gaan decoreren. Tijdens onze clubavond hebben we onze districtsvoorzitter Peter Verkuijlen bereid gevonden om hierbij aanwezig te zijn. Zijn kleindochter Laura heeft onder toezicht van Peter Verkuijlen hem de speld van het 50 jarig jubileum opgespeld. Met bloemen voor zijn vrouw, die helaas niet aanwezig kon zijn, en een bierpakketje voor Bavo hebben we de clubavond afgesloten.

DISTRICT DRENTHE

Op vrijdag 19 November 2021 tijdens de opening van de show werd Roelof Boer verrast door de voorzitter H van der Kolk van de club door hem naar voren te roepen om hem het speldje op te spelden van wege zijn 60 jarige jubileum als lid van De NBvV. Je kon hem elk jaar op de district en bondshow aantreffen: hij was groot liefhebber van Agaat geel en de Isabel geel, waar hij menig kampioen heeft mee behaald. Ook werd hem door de vereniging nog een mooi bos bloemen overhandigd.

Bij fauna in Hoogeveen werden de heren Bert Hooijer en Wim Everts werden gehuldigd met de speld voor 40 jaar lidmaatschap van. De heer Koop Houwer werd de speld opgespeld voor 50 jaar lidmaatschap.

DISTRICT FRIESLAND

Tijdens de jaarvergadering van Zanglust Joure werden er een aantal jubilarissen door districtsvoorzitter Sicco Veenstra in het zonnetje gezet. Daaronder o.a. J. Idzinga, B. Adema en B. Rijpkema - elk 50 jaar lid van de NBvV.

Jubilea

Jubilarissen 25 jaar

L. Bosgra, afd. Dokkum (D19); A. Ottenhof, afd. Krimpen a/d IJssel (K04); T.A. van Meeteren, afd. Leerdam (L16); Chr. Van de Ven en H. Putmans, afd. Oirschot (O04); J. Elstgeest, J.H.R. van Gulik en R. Hoogervorst, afd. Noordwijkerhout (N16); P. van de Velden, afd. Heiloo (H80); M. van den Heuvel en H. Verkuijlen, afd. Zeeland (Z19); J. Bosch, H. Bruin en C.J. Scholten, afd. Epe (E05); M. Venderbos, afd. Gorinchem (G29); H.W. Kerkdijk, J. Kouwer en J. Zuethoff, afd. Twello 1 (T08); F. Wapsenkamp, afd. Menterwolde/Oost Groningen (M36); W. Lammereen, J.A. v.d. Hoek en J. R. Volmuller, afd. Aalsmeer (A01); Fr. Geldof en J. Ijpelaar, afd. Drunen (D28); M.H.vd. Brink en R.C. Polhout, afd. Voorthuizen (V32); J. van Breda en J. Hols, afd. Nijkerk (N33); H. Talman en J. Smink, afd. Leeuwarden 2 (L25); E. Theuns, afd. Sint Willebrord (W04); M. Verwer, afd. Nieuwleusen (N37); J. Veyer, afd. Nieuwleusen (N37); M. van der Wal, afd. Nieuwleusen (N37); F. Zoer, afd. Joure (J01);

Jubilarissen 40 jaar

H. v.d. Veen, afd. Dokkum (D19); A. J. de Ligt, afd. Leerdam (L16); P.J. Barnhoon, N.L.W. vd Berg, L.J.F. Fielemont, E.M. v Noord en A.A.M. Weijers, afd. Noordwijkerhout (N16); G. Uil en P. Veldt, afd. Heiloo (H80); Th. Buytenhek en G.J.vd. Geest, afd. Aalsmeer (A01); B. Hooijer en W. Everts, afd. Hoogeveen 1 (H53); L. vd. Putten, afd. Gemert (G09); J. Kuppen, afd. Zeeland (Z19); C. de Keijzer,

afd. Gorinchem (G29); A. Teunissen en R.W.J. Blankenhorst, afd. Twello 1 (T08); P. van Vugt, afd. Drunen (D28); A. Pot, afd. Schildwolde (S07); H.J. Mulder, afd. IJsselstein (Y01); J. van Kemenade en G. Bunthof, afd. Laarbeek (L36); H. Beniers en F. Kuis, afd. Nijkerk (N33); J. Zwart, afd. Leeuwarden 2 (L25); E. Wagemakers, afd. Sint Willebrord (W04); G. Pultrum, afd. Joure (J01);

Jubilarissen 50 jaar

G. Haank, afd. Eerbeek (E07); F. v. Soest, afd. Krimpen a/d IJssel (K04); C. van Wingerden, H. Kleijn, J.C. de Veer en R. H. Sterk, afd. Leerdam (L16); M. Schoenmakers, afd. Oirschot (O04); N.P.C.M. v. Hage en G.C. Wesseling, afd. Noordwijkerhout (N16); A. Dekker, afd. Heiloo (H80); G. Goeijenbier, afd. Aalsmeer (A01); K. Houwer, afd. Hoogeveen 1 (H53); J. Valkenburg, afd. Leende (L18); J.J. van Bennekom, J. Hordijk, K. van Rhenen en N.M. van Sijl, afd. IJsselstein (Y01); J. Leidekker, afd. Voorthuizen (V32); A. Knoppert, afd. Putten (P09); S. de Haan, afd. Leeuwarden 2 (L25); J. Knobel, afd. Sint Willebrord (W04); J. Idzinga, afd. Joure (J01); B. Adema, afd. Joure (J01); B. Rijpkema, afd. Joure (J01); B. de Grijs, afd. Nieuwkuijk (N38);

Jubilarissen 60 jaar

J. van Aarle, afd. Oirschot (O04); L.J. de Vries, afd. Aalsmeer (A01); Th. Vinck, afd. Echt 2 (473); A. van Dijk en W. van den Hoorn, afd. Putten (P09);

Ereleden

P. van Meeuwen en W. de Groot, afd. Leerdam (L16); Th. Vinck, afd. Echt 2 (473);

Overledenen

H. van Schelt sr., uit Hellevoetsluis was oud-bestuurslid en ere lid van V.V. "De Vogelvriend", afd. Hellevoetsluis (H28); A.G. van Rijt uit Meijel was medeoprichter en lid van verdiensten van V.V. "Meijels Pracht", afd. Meijel (M20); A. de Lange uit Lekkerkerk oud-secretaris/bestuurslid en lid van verdiensten van V.V. "De Vogelvrienden", afd. Bergambacht (A08); J.B. Suelmann, uit Bargercompascuum was voorzitter van V.V. "De Gevleugelde Vrienden" afd. Bargercompascuum (B19); L. Heijne uit Bostel was oud voorzitter van V.V. "E.R.V. Rijen" afd. Rijen (R13).

H.G.A. van Rijn, Haaksbergen (H67); F.H.A. Bluiminck, Lichtenvoorde (324); L.P.J. Visser, Bergen op Zoom (B03); Mevr. A. de Wilde-Visser, Goes (G15); B. Janssen, Vroomshoop (H26); F.J.M. van Mill, Heerlen (420); J. Egers, Vollenhove (V17); A.H.J. Bosch, Burgerbrug (A03); T.H. Smulders, Sint-Oedenrode (O13); H. Hulsen, Best (B09); Mevr. E. Groenendijk-Grijseels, Alphen a/d Rijn (D05); T.N.M. Willems, Herkenbosch (H71); H. Hooge, Zuidwolde (Z16); P. Vastenhou, Dordrecht (D05); W. van Schelt, Hellevoetsluis (H28); Mevr. G.J. den Boer-Dijkkamp, Dordrecht (N15); H.J. de Buizerd, Oldenzaal (O05); K. Poort, Slochteren (W31); L. Lindelauf, Brunssum (B48); H. Engbers, Gronau (O27); J. Koetje, Bellingwolde (W14); T. Beeksm, Vollenhove (V17); A.J. Vos, Stads kanaal (B45); J. Rijntjes-Tito, Nieuwegein (219); B. Wessels, Rijssen 3 (336); J.M. de Groot-van der Mark, Delfzijl (W16); A. de Lange, Lekkerkerk (A08); B. Wessels, Vriezenveen (336).

Wij wensen alle nabestaanden veel sterkte bij het verwerken van hun verlies.

ERELEDEN

L.M.G. Bertina, C. van Elven, H. de Geus, R. Grefhorst, J. Heesakkers, H.P.G.M. van Hout, J.A.M. Kerkhof, P.J.F. Klören, T.J. Koenen, C.G. Maandag, S. Munniksma, Mr. H.J.M. Stienen, H.K. v.d. Wal, C.W. Westland, W. Zijlstra.

LEDEN VAN VERDIENSTE

J.J. Aelbrecht, J. v/d Beek, E.B.A. Berns, T. Bielerman, K. Bink, B. Bosch, H. Branje, A. Castermans, R. van Dijk, A. Gort, P. Hagenaars, K. Haisma, B.A.M. Horsting, A.J. Houtkooper, H.F.M. Jansen, J.M.C. van Kempen, G. Konderink, J. Kreijveld, C.H.M. van der Linden, C. van Lunteren, A. Mertens, A. van Mingeroot, A.P.F. van Niel, P. Ooijen, C. van Oosterhout, J. Perdon, R. Steenbakkers, H. Suichies, W.A. Tolman, P. v.d. Tuin, J. Wijnhoven, H. Wouwenaar, K. Zegelaar.

HOOFDBESTUUR

Voorzitter: Klaas Snijder, tel. 0513-416610, E-mail: k.snijder@home.nl

2e voorzitter: Albert Zomer, tel. 0546-456146, E-mail: albertzomer1958@outlook.com

Secretaris: Huub Mertens, tel. 06-19053510, E-mail: huubmertens54@gmail.com

Penningmeester: Dirk Verburg, tel. 0113-502676, E-mail: cn.vogel@zeelandnet.nl

Bestuurslid: Sjaak van Bennekom, tel. 035-6562027, E-mail: jjvanbennekom@hetnet.nl

VERTROUWENSPERSOON

Jan Perdon, tel. 06-53256215, E-mail: pdteh@home.nl

SECRETARIAAT KEURMEESTERSVERENIGING

Hans de Boer, Kraatsweg 40, 6712 DC Ede, tel. 06-42812029, E-mail: secretariaatkmv@gmail.com

BONDSBUREAU

Bezoekadres: Aletta Jacobsstraat 4, 4623 ZB Bergen op Zoom.

Postadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom.

Telefoon: 0164-235007

E-mail: info@nbvv.nl

Internet: www.nbvv.nl

Het bondsbureau is op werkdagen geopend van 8.30 tot 12.30.

Uitgebreide contactinformatie vindt u op onze website www.nbvv.nl

COLOFON**Colofon****UITGEVER**

'Onze Vogels' is het maandelijkse tijdschrift van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. Een organisatie van vogelliefhebbers met ca. 23.000 leden. De NBvV is opgericht in 1933. De totale oplage van Onze Vogels bedraagt 24.000 exemplaren.

Het tijdschrift wordt toegezonden aan leden, verspreide leden en binnen- en buitenlandse abonnees. Men wordt lid van de NBvV door zich aan te sluiten bij een van de circa 500 plaatselijke verenigingen van de bond. Ook bestaat voor iemand die principieel geen lid wenst te worden van een afdeling/vereniging om verspreid lid worden van de NBvV. Een verspreid lidmaatschap kost € 40,- per jaar (bij automatische incasso – anders zijn € 2,50 extra administratiekosten verschuldigd).

ABONNEMENTSPRIJZEN

Nederland € 30,- (bij automatische incasso – anders zijn € 2,50 extra administratiekosten verschuldigd). België € 36,-, Priority-post naar alle andere landen € 94,-. Verspreid lid buitenland: bovenvermelde bedragen met € 10,00 verhogen. Het abonnementsjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december.

ADRES

NBvV, Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom tel. 0164-235007, e-mail: info@nbvv.nl, website: www.nbvv.nl

Bankrekeningen: ABN AMRO bank, IBAN: NL55ABNA0468959262 (BIC: ABNANL2A) - ING bank: IBAN: NL96INGB0001148324 (BIC: INGBNL2A) t.n.v. Ned. Bond van Vogelliefhebbers.

De NBvV staat ingeschreven in het verenigingsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Breda onder nummer 40280824.

REDACTIE

Hoofredactie: Henk Branje – te bereiken via E-mail: hbranje@icloud.com

Redactieadres: Bonds bureau NBvV, t.a.v. redactie Onze Vogels, Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom. Tel. 0164-235007 E-mail: info@nbvv.nl

ZAKELIJKE ADVERTENTIES

Tarieven en deadlines voor zakelijke advertenties zijn te verkrijgen via het bondsbureau te Bergen op Zoom.

VERANTWOORDELIJKHEID

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is niet verantwoordelijk voor de gepubliceerde advertenties en kent geen verplichting tot het opnemen van advertenties. De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publicatie neemt de NBvV geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Overname van artikelen, illustraties, foto's of gedeelten daarvan is zonder schriftelijke toestemming niet toegestaan.

VORMGEVING: Ingrid Hubers**DRUK:** Muller Print & Sign - Amsterdam

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd in de tweede volle week van de volgende maand.

BEËINDIGING LIDMAATSCHAP:

Afdelingsleden kunnen, indien gewenst, hun lidmaatschap beëindigen middels opzegging bij de vereniging waar zij lid zijn. Dit kan per kwartaal. Het lidmaatschap voor verspreide leden is per jaar opzegbaar.

Verspreide leden kunnen hun jaarlidmaatschap telkenmale per 31 december opzeggen via het Bonds bureau.

De spreeuw *Sturnus vulgaris*

© Alois van Mingeroot

mei

Het zit de spreeuwen niet mee in de lage landen; sinds 1970 is de spreeuwen populatie in Nederland met ongeveer 50 % gedaald. Als je in de buurt van een spreeuwen slaapplek bent van duizenden spreeuwen, denk je waarschijnlijk dat deze cijfers niet kloppen. Als je zo'n luchtballet ziet van duizenden spreeuwen is dat adembenemend mooi. En niet te vatten dat het ook met onze spreeuw slecht gaat in de natuur.

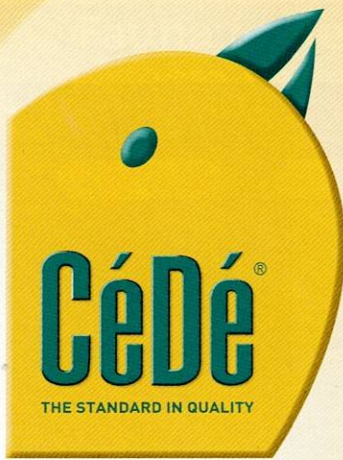
Alles wat tegen kan zitten voor onze *Sturnus vulgaris* zit ook tegen. Zo vinden spreeuwen onvoldoende nestgelegenheid in holten van bomen. Omdat in onze bossen oude en zieke bomen verwijderd worden, die oude bomen hebben vaak natuurlijke nestholten en spleten bovendien maken spechten daar nesten in die ze vaak maar één keer gebruiken en waar spreeuwen dankbaar gebruik maken om zelf in te broeden. En

onze huidige huizen hebben zo'n hermetisch afgesloten dak dat er geen plaats meer is voor spreeuwen onder het dak. Als nestgelegenheid nu het enige probleem zou zijn dan zou men veel nestkasten voor spreeuwen kunnen ophangen en dat zou men beter ook doen. Maar dat is maar één van de redenen dat het slecht gaat met onze spreeuw.

Het geliefde voer waarmee ze hun jongen opkweken zijn emelten de larven van de langpootmug. Deze leven van de worteltjes van grassen. Laat Nederland nu net het land zijn van mooie grasvelden. Bijna elke tuin en park heeft wel een mooi kort gemaaid grasveld. En wat te denken van de voetbalvelden en weilanden. Gewoon een paradijs voor de spreeuw, zo zou het kunnen zijn. De weilanden en voetbalvelden worden echter bemest en er worden daarbij vaak nog insecticiden ingezet om juist de emelten te doden. Resultaat: gebrek aan voedsel voor de spreeuwen, vooral tijdens de broedperiode in april, mei

en juni. Nee het is nog niet genoeg aan tegenslagen. Vroeger waren alle fruitboomgaarden hoogstam. Had je een kersenboomgaard en de kersen waren rijp en je kreeg een zwerm spreeuwen op bezoek, waren in een oogwenk alle kersen aangepikt. Het plakkerige kersensap droop uit de bomen, heel kersenooft verloren. Het leger werd soms ingezet om de spreeuwen vernietigen. De kersentelers schakelden over naar laagstam kersenboomgaarden waarover netten kunnen gespannen worden.

Als je de optelsom maakt wat allemaal tegen zit voor onze mooie spreeuw, is het geen wonder dat het slecht gaat voor deze prachtige vogel en uitstekende imitator.

CéDé
egg cake
inside

CéDé® heeft een toonaangevend assortiment ei- en conditievoerders voor vogels dat in meer dan 50 landen verkrijgbaar is.

CéDé® onderscheidt zich door het verwerken van **kippeneieren** tot een voedzame ei-cake die de basis vormt voor dit eivoer.

Net zoals bij u thuis, worden eieren met bloem en suiker tot een luchtig beslag gemengd. In de oven wordt het beslag gebakken tot de **hoogwaardige CéDé® ei-cake** die dit product zo speciaal maakt.

info@cede.be

www.cede.be

